

ఆంధ్రప్రదేశ్

308801 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 3.

నంపుటము. 3.

చెన్నపట్టణము 1916 నంబర్ మే నెల 31 వ తేది బుధవారము

సకల నామ సంవత్సర శ్రావణ మాస బహుళ అమావాస్య 30.

NO 51

సంచిక 510

304

కాటోల్ పాడరు

కొత్తూరు, చీమలూరు, ఈగలూరు, చిమ్మలూరు మున్నగు గ్రామాలు
అట్టిండు పురుగులను నశింపజేయును. టికెట్ 1-8-0-0-0-0

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును, వారదోలను

240 కట్టలుగల పెట్టె 1-8-0-0-0-0

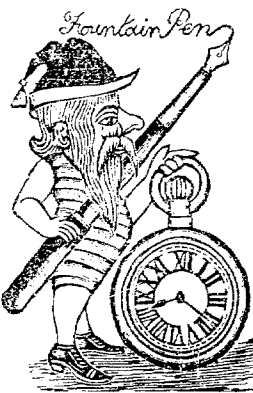
మీరవారకదాగ్ధములకు చీమలను నశింపజేయునట్లుగా పురుగులను
నశింపజేయును, పురుగులను నశింపజేయునట్లుగా పురుగులను

నోలువంటెట్లు:— టికెట్, మార అండ్ కం

1-11, స్ప్రింగ్ రోడ్, బాల్కన్, మదరాస్

బహుమతి

“లంకన్ స్పిస్ మెకానిక్స్ గడియారము”

ఈ గడియారము మేము ప్రత్యేకముగా సీనులైనాండు
కట్టింది యున్నాము. ఇది
చూడటం కంటే తల తీగము
నా దన్ను పూర్తి అనుభూతు
దూరము గలిగి 2 మాసాల్ప
మైన పరిశోధనలతో యిం
దాను. ఇది ఇంగ్లీషు మాదిరి
గడియారము. అనేక గడియార
ములు విక్రయించితిమి. మా
కంపెనీ చేతుల ప్రభావితపాండ

కలెనరి రూ 2-0-0 ఖరీదుగల మేలైన ఫౌంటెన్ పేనా ఇవా

ముగా పంపించబడును. గడియారము ఫౌంటెన్ పేనాతో

లిగియు రూ 3-0-0. ఐ. పి. చార్జి 0-5-0 ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సందానామలకు మాత్రము ఇవ్వబడును.

మీ పత్రిక సెంటరుకు తెలుపవలయును.

వి. ఎ. ఎస్. పాణి, నెం. 8 ఇన్ ఫర్మేషన్, మదరాసు.

“ఆనంద” గొప్పమూల, తృప్తియగుచున్ను.

శ్రీమదాంధ్ర మహాభారతము మొదలు.

ఎట్లన:—“భారతం శాశ్వతం భవిష్యే” అన్నట్లు ఇదియ
జేరవలయు జగద్విదితము. వేదమంత్రము. వేద సేవాంత
ములకంటే విశిష్టమైనది. ఇది మహాభారతము; సకలభాషా
సర్వస్వము. రాజాజ్ఞాతముల యుద్ధాంతరంగములు. యుద్ధ
స్థలముల తత్వ విశేషములు, కృష్ణుని పరమసౌఖ్యవైభవ
ములను వివరింపబడు. ఇంతేగాక ముందు కృష్ణార్జునయుద్ధము
నా, ప్రకృతి నిర్వృత్తిదర్శనము, స్వామిదర్శన విశేషములు
ఆభివ్యక్తములు అన్నియు గలవిగలవు. సాంప్రదాయ మోక్ష
వ్యాపారము మొదలగు చదువు దర్శనములు గలవు. సమగ్ర
పురుషార్థముల స్వరూపములకు దక్షిణాగ్రములు గలవు.
ఇంతటి మహాంతరంగము ఇన్ని ముఖములతో వెల్లడింపబడు.

ఇటువంటి చేస్తుంటుంది యున్నది.

కాశ్యపపు సందానామలకు తెలుపవలయును సహా నెం.

మొదటిసంపుట ఆదికర్త 1-4-0

రెండవసంపుట " 1-4-0

మూడవసంపుట " 1-8-0

నాలుగవసంపుట సభాపత్యము 1-8-0

అయితర సంపుట శాంతినిర్వహణ ప్రభుత్వధానం 1-4-0

ఆర్. వెంకటేశ్వర అండుకో,

ఆనందా ముద్రాలయధికారులు, ముద్రాను.

నర్వవిధములై న నొప్పులకు సంజీవిని.

మిగ్గుహమందు తప్పక ప్రతిదిన ముండవలసిన అంజనము అమృతాంజనము.

తలనొప్పి, కళ్లనొప్పులు, కీళ్లనొప్పులు, వాయువు నొప్పులు,
దగ్గు, పడిసెము, వెనుకము, గాయములు, నంటిపోటు, తేలుకాలు,
ఉబ్బులు, తిమ్మరలు, వాపులు, ఇవి యవి యననెల?

సకలవిధబాధలకు ఉపయోగమగు

అమృతాంజనము సిద్ధాంజనము

దేశభార్యమునకు భంగముకలిగించు అన్ని విధములగు నొప్పు
లకు మా అమృతాంజనము లోకప్రఖ్యాతమైన దివ్యామృత మని
లక్షల కొలది జనులు పొగడియున్నారు.

నెల 8 అణాలు మాత్రమే.

తేలుబాధను తొలగించుటకు నిరుపమానమైన దని నేటుగా
చెప్పనక్కరలేదు.

అమృతాంజనము

దివ్యాంజనము.

అన్ని నొప్పులకు పరమాయుతము.
వేసవేలు విక్రయము.

అమృతాంజనముయొక్క శ్రేష్ఠతనై నాగపురము వస్తుప్రదర్శనసంఘాత వరకము బహుమతిగా నీయబడినది.

అనేక గొప్పగొప్పవార్తలచే నేలకొలది యోగ్యతావ్రతములను బొందినది అమృతాంజనము.

అమృతాంజనము డిపో వారి మందు లనేకములు గలవు.

కోరిన కేటలాగు సుచితముగ బంపబడును.

అమృతాంజనము డిపో,

109, ఫేరిరోడ్డు, పోస్టు బొంబాయి. } 6, తంబు శెట్టి వీధి, బాల్కన్, చెన్నపురి.

నరసపల్లి చన్నప్ప స్వస్తి, బళ్లారి.

భరత వర్షాధిక వృషభ

III

[భారతవర్షాధిక వృషభమునకుంచి మేము ప్రకటించుచున్న వ్యాఖ్యములలో నిది మూడవది. దీనియందు లేఖనము రక్షణమున ఆయా దేశములకు కలిగిన లాభములను స్వేచ్ఛావర్తకామోదములను కలుగు నష్టములను కొన్ని తార్కాణములను చేర్చినను వివరించిరి. జర్మనీ జపాను మున్నగుదేశము లైశ్వర్యవంతులగుటకు వర్తక రక్షణావలంబనమే గాని వేరుకారణము కాదు. భారతవర్షాధికమునకు స్వేచ్ఛావర్తకమే లాభదాయక మనియు వర్తకరక్షణము అర్హమనియు మనయు విశేషశ్రమచేడి అధికాద్రుష్ట పారంగతులగు లీస్టియన్ మహాశయులు భారతవర్షాధిక స్థితిగతులను వివరించుచు (వాసిస్ గ్రంథమునందు సిద్ధాంతిరచించియున్నాడు. వీరి సిద్ధాంతములను లేఖనము యొక్క ముక్తముగ ఖండించి యాక్షేపణలకు సమాధాన మిచ్చిరి.)

(పత్రికకు ప్రత్యేకము వ్రాయబడినది.)

స్వేచ్ఛవలని లాభములేమియైనను సరియేగాని వర్తక వ్యాపారములలో దొరతనమువారు జోక్యమును కలిగించుకొనిన సహించకపోవుట అనే ఒకదుర్మణ్యము నేడి (ప్రాయశః కలిగియుండవచ్చును. దొరతనమువారు జోక్యమును కలిగించుకొనక వర్తకమును స్వేచ్ఛావర్తకములకు పాగినిచ్చియెడల, కొంతకాలమునకు సాంప్రదాయమును వదలకుండ నుండవలెను. కట్టుకల నియమమునండి ముఖ్యముగా సోమరితనమునందు విచ్ఛ జనించును. “అప్పుడది రాజ్యాంగరీత్యా హానికరముగా పరిణమింపక మానదు.” మన దేశమున సగుణుల దిగుమతి విస్తారము. వానివై తగు మాత్రపు పన్ను వసూలు చేసినచో ప్రజలకు నైత మంత కష్టతరముగా తోచును. అటుల చేయుట మనకాభివృద్ధి కహమిత సహాయముగలుగుటే గాక, పన్ను లభికరుగుటలను భారము మిక్కిలుటమై ద్రుంకుచున్న క్షేత్రములయొక్క భారమును గూడ కొంతవరకు తగ్గించి వారికి సహాయము చేయుగలుగుదుము. ఈ మార్గము నవలంబించుటలను ప్రభుత్వమున కొంచెము తగులుబడి అధికము కాకపోదు. అయిన, దేశముయొక్క ఫలాత్పాదకశక్తి రాజుగాను హెచ్చి విశ్వవ్యాప్తి గాంచక మానదు. ఈ పన్ను తినిబుడాయలయొక్క ఖరీదులను హెచ్చుచేయుటలను ఎందులను ననగా, దేశమునందు వివిధయోగములకు కావలసిన రాశిని తీసికొనుగా 78,000,000 హెక్టార్లకు మించుట ఆహార పదార్థములను మును నైదేశములకు సెగుమతి చేయచున్నాము. అదియు నీ గాక శేల వ్యవసాయ కృత్రిమలనే జీవయాత్ర నడిపుచున్న. కూలివాండ్రు వలన తరుచు ఉపయోగింపబడు చిన్న చిన్న చిల్లరగస్తువుల యందు దెవ్విధములైన మామూలును గలగ నేరవు.

మరియు రక్షణకన్న తలమాత్రములై నచో ఎవ్వరివై విధించుమో ఆనస్తువులయొక్క ఖరీదును హెచ్చిపజాలవని అనుభవములను స్పష్టముగా లేలుచున్నది.

“వర్తకాధారణముగా దేశమునందు దుత్పత్తియగుచున్నదియు లేదా ఉత్పత్తిచేయుటకు వీలైన వస్తు వైసయెడల వర్తకపన్ను తగులుత్రమై ఆటంకరము గానివైసయెడల ఫలాత్పాదక శక్తి కలిగియున్న నొందించుటయు ముత్తమువైసి అనేకమందికి ఆనస్తువునే తియ్యుచేయుటయు దిచ్చ జనింపజేసి పోటీని ప్రయుచుచేయుట, పరిదేశములయొక్క గుత్తలను సరింపుచేయుటయే కాక కొన్ని సందర్భముల, తన్ను విధింపబడిన వస్తువుల యొక్క ఖరీదు నైతియు తగ్గువగ రాజ్యాంగతంత్రమునందు దొక సిద్ధాంతముగా మనము గ్రహించవచ్చును.”

ఆనస్తువుదేశమునందు దుత్పత్తి యగునది కాకపోయినను, దేశమునందు దుత్పత్తిచేయుటకు వలసపడెనది యైనను, దానివై విధింపబడినవస్తు త్రైవిదియములందు ఆపదార్థమును ఉత్పత్తి చేయుటకు ఆటంకరమగునది హెచ్చయిన పక్షమున ఆపన్ను మాత్రము వస్తువుయొక్క ఖరీదును అధికము చేయును.

అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములలోను యూరపుఖండమునందు గూడ వర్తకపన్ను విధింపబడిన తినివాటి ఆనస్తువులయొక్క ఖరీదును హెచ్చుగుటకు బహు అనేకసందర్భముల తట్కున కూడ నున్నది.

మెక్సికో వర్తకపన్ను విధింపబడిన పిదప సదా ఉపయోగములలో నున్న పదనొకండు వస్తువులయొక్క ధరలు పూర్వముకన్న తగ్గినది 2 వ ఆక్టోబరు 1891 సంవత్సరపు “అమెరికన్ ఇకనామిస్ట్రీ” యొకటిని ప్రకటించినది.

“మన దురదృష్టవశమున వర్తకాధారణముగా బ్రిటిషు ప్రజలకు స్వేచ్ఛావర్తకామోదములను అపారమైన లాభము కలుగుననెడి సంపూర్ణవిశ్వాసమునకును ఆంగ్లేయరాజ్యనీతికిని ఇండియాదేశముయొక్క యాశీయుల ప్రధానముగా నెంచబడుచున్నది.

అనల్లంపులమైన రక్షణ మూనియేకదా, నేటిబ్రిటిషు కళావాణిజ్యములయందు ప్రపంచమునం దెల్ల దేశములలోను ప్రాచీనుభ్యుతాగాంచుటకును అన్ని దేశములకంటె ముందు మూలభవమును విశేషముగా బాగ్యుతపప్తి ఇతరదేశములకు వెట్టుబడి వెట్టుకలుగుటకును వీలవడినది. 1846 సంవత్సరమున స్వేచ్ఛావర్తకము నామోదించుటకు పూర్వము ప్రపంచము నందలి మార్కెట్టులన్నియు నింగ్లాండుయొక్క స్వాధీనమయి యుండినవి. ఇంతియకాక తనబాగుడు ఇనుము సంబంధముయినవియు శేతసంబంధమైనవియును కళలయందు సఖండికమైన రక్షణనూని వృద్ధిచేసి దళితులుగాక ఆకళల యందు పూర్ణముగా గుత్తెక్కువ సుపాదించ గలిగినది.

దేశాదుర్భేదమునా ఇంగ్లాండు దేశముకట్టియే స్వేచ్ఛావర్తకము నామోదించిన దేశమై యున్నది. కళావాణిజ్యములందు నింగ్లాండుకు గల ప్రాధిభ్యము గానురాను తగ్గుచున్నదనుమాట ఎల్లవకు విదితమే మూలభవమును సర్వదేశములకు మొదట వెట్టుబడి వెట్టి దగుటచేత, అందులను వచ్చెను అధికమగు వృద్ధివలననే అధికసంపద సమధియచున్నది.

బ్రిటిషు అధినిదేశములు (ఆస్ట్రేలియా, కెనడా, న్యూజిలాండు) నైతియు రక్షణ నవలంబించి వృద్ధి జెంచుచున్నది.

అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములయందు రక్షణ పన్ను విధింపబడిన కాలములందు కలిమి హెచ్చగుటయు, వారిని తీసికేసిపు దెల్ల వర్తకము క్షీణించుటయు దుఃఖము హెచ్చగుటయు తలసింపచుచు వచ్చినది.

గత సంబంధి వత్సరములలోను ఇంగ్లాండునందు ప్రత్యక్షముగ విధింపబడిన వస్తు రెండింత లభిక మగుటయే గాక ఏటేట అనిమితముగ వృద్ధి యగుచున్నది. 1870-88 సం॥ లభ్య ఇంగ్లాండునందు నూటికి యెనిదికాబుగు రూప్యముల చొప్పున పన్నుయొక్క లేటు (రివ్యుయంపబడినంతయు) హెచ్చయినది. ఈ కాలముననే అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములయందు నూటికి పదివంతున పన్ను తగ్గినది. మెక్సికోనీ గాను నొక్కరెక్కాణించి.

స్వేచ్ఛావర్తకామోదములను సంభవించెడి నష్టముల నుండి జర్మనుదేశము విస్కాంగు ప్రభువుయొక్క వీర్ల దిర్విశ్వములను. రాజ్యాంగ తంత్రవిభుతనలను రక్షింపబడినది.

“స్వేచ్ఛావర్తకము లాభకారియగునని ఘనమైన నమ్మకమును గలవారమై మేముకర్తము మాత్ర మెల్లప్పుడు దాపడుట కంగీకరించము. ఇతర దేశములయొక్క దిగుమతులను స్వేచ్ఛగా మాదేశమునకు రాయుటలనునే మాదేశము, పరిరాష్ట్రములయందు వాని వాంఛ వీరుటకే గాక, ఉనుగా ఉత్పత్తి చేయబడుచున్న వస్తువుల కెల్ల బాబారయమే ము విశేష వస్త్రసాపుచున్నాము అటుల సాగియుటలనునే మా దేశముయొక్క కళాభివృద్ధికి అడ్డుకలిగెను. అధికవిషయముల మేము జలియములను కాక పోవుటకుగూడ ఈ గాజ్యనీతియే కారణమని నానమ్ముకము. కొంత కాలమువరకు వైదేశముల వారికి నున పణ్య చక్రియల యందు చోటికొనెడ ఆపుజేసి మన జర్మను కర్మకారులకు, అన్యదేశములచే కొల్ల గొనబడుచున్న మన జర్మనుమార్కెట్టును బాగ్యుత వెట్టుట విధియై యున్నది. కాత్రుములందలి కేలల నూత్రిములనే పరిమావధియని నమ్మి వారికి ప్రాచీనుభ్యుత నియమాదనుకూల; నే నెప్పుడును అనుభవమునే శరణ్యముగ గొన రాజ్యనీతియందు మాన్య లాసరించువాడను రక్షణ నవలంబించియున్న దేశము లైశ్వర్యవంతులగు ముందుకుటయు, స్వేచ్ఛావర్తకము నామోదించిన దేశములు క్రియముగా క్షీణించుచుండుటయు నేను కండ్లార జూచుచున్నాను. ఘనతనహించిన ఇంగ్లాండుదేశము నైతియు క్రియముగా రక్షణవిన్నముల పొడమాపుచున్నది. అలతి కాలముననే ఇంగ్లాండు తన స్వంత మార్కెట్టునయిన, తన స్వాధీనమయి యుండుటకు

గాను, రక్షణనే నవలంబించును. వర్తకపన్నులు తగ్గించుట నలవ మన ముత్తవ్యయమునకు నానుతి యగుచున్నామని నా యభిప్రాయము. రక్షణ నవలంబించివార మగుటచే మనము ఆపారమైన నష్టము ననుభవించుచున్నాము. కొలదికాలములో రూపర నశించెక మేమో అనికూడ నాకు తోచెడిది.”

విస్కాంగు ప్రభువుయొక్క సమన్వయ మాదేశముల నున నామోదించబడినది. జర్మనుదేశము రక్షణ నవలంబించినది. ఇపు దాదేశమంత విశ్వవృత్తంబుమై యున్నదో మనము మాయచునే యున్నాము.

వర్తకమునకు స్వేచ్ఛ మూడవలెననియు గవర్న మెంటువా రెవ్విధమైన జోక్యమును కలిగించుకొన గూడదనియు ప్రబల నాదముచేసిన ఏడముస్టిక్తు రాజ్యతంత్రజ్ఞుడు నైతియు “వర్తక రాష్ట్రముల యంత్రకళలను ‘మన’ దేశమునకు దిగుమతి కాని ద్వితిమేని స్వదేశమునందలి కళలకు ప్రాచీనుకే నష్టముకలుగు ననియును వారిలో కొన్ని పూర్తిగ నశించుననియును నూచించి యున్నాడు.”

Wealth of Nations Book IV, Chapter II. అన్యదేశము లేనియే తనదేశమునందలివరకుల నచ్చటి కెరుమతిచేయుటకు సౌకర్యములేకుండుట విస్తారము వర్తక వస్తులను విధించెనది అదేశములవై వారికి సమతుల్యగు పన్నులను వేయవచ్చునని మిల్లు గారును స్థిత్తు గారును అభిప్రాయ పడిరి.

ఇండియాదేశముయొక్క కళావాణిజ్యముల విజృంభింపజేసి దేశమును పరిశ్రమ్యములందులూపనట్లు చేయుటకు మార్గములజూపుచు 1905 సం॥ జరగిన ప్రధమ ఇండియా కళాసభయందు పర్ గిల్బర్టుమోరెస్సుకు కె. సి. వి. ఇ. గారు “ఇండియాదేశమున వైదేశములనుండియే గాక ఇంగ్లాండు నుండి నైతియు రక్షణ ఆరణ్యకము” వాక్యచ్చిగారు.

గత సంబంధి వత్సరముల క్రిందటివరకు మేను ప్రతిష్టయు లేని జపానుదేశ మిప్పు డెంత యాస్పత్యదేశమును దున్నదో మనమిప్పుడు కండ్లారజూచుచునే యున్నాము. ప్రపంచమందలి గొప్పరాజ్యములలో నొకటిగా శోభిల్లుచున్నది. ఈ ప్రశాభివృద్ధికి ప్రబలకారణము రక్షణనవలంబించుటలను దేశము యొక్క ఫలాత్పాదకశక్తి యభివృద్ధి గాంచుటలను కలిగినదియే. ఏదేశమున కర్మప్రాబల్యము గలగునో ఏదేశము నవ్వకలా పోపూర్తిగాది లక్ష్యకాలవాలలనునో అట్టి దేశము నవలదేశములలను గౌరవ మర్యాదలను జెందుచుండును. ఏదేశమునకా విజృంభణయందనో, ఏదేశమునందలి ప్రజలతమకు గావలసిన సర్వ విస్తృత నాయములకు పరిదేశముల వాణించవలసినవచ్చునో, అదేశమున దుద్దాదేశక మూర్తిభవించి నిరంతర కౌశికారముగ నేలుచుండును. కొంతకాలమునకు నాదేశము నాయమాత్రావిస్తే మిగుట సంభించుట చోద్యముగాదు. కాని మన దేశవాణిజ్యవ్యాపారము లభివృద్ధి గాంచుటకు రక్షణవ్యాపారలంబనమే మనకు శరణ్యము. ఇదియే దక్కయని మేను ప్రాపు గానించును.

పలివెల ఆంధ్ర భారతీనిలయము:—గోదావరి జిల్లా రాజనోలు తాలూకా పలివెల గ్రామమందలి ఆంధ్రభాషావేదము యన 16 వ లేదని ఉమాకావ్య లింగేశ్వర స్వామి దేవాలయమున జరిగిన సౌరభయంత మల్లాది మూర్త్య వారాయణ శాస్త్రులవారు ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి గురించి యుపన్యసించిరి. తద్వారా వాసులగు కూడించుచి మూర్త్యవారాయణమూర్తి గారు భారతీనిలయమునకొక పేజీవీరవాచ బహుమతి చేసిరి.

గన్నవరము తాలూకా లేలగ్రామంలో నీటి ఇల్లుండి:—కృష్ణా జిల్లా గన్నవరము తాలూకా లేలగ్రామ గ్రామములో 1200 గృహములు కలవు. జనసంఖ్య 6 వేలు. గ్రామ మధ్యమున శృంగావటిక గలదు. దాని చావునకున్న చెరువులో కుతులు త్రాచుటకై నీరు లేదు. ఆనయై మూరములో కాలువకలదు. కాలువ కట్టిచేయుటలను నీరులేదు. కాలువలో గుంటులు తగ్గిరి. గుంటలోని నీర గ్రామములందరికి చాలదు. బిందెనునీరు పల్లుకొని రెండవ బిందెనునీరు యూరు వరకును జరులక్కడ పడి యుడవలసి వచ్చుచున్నది. ఇట్లు జరులు నీరు లేక నానా తిప్పులు పడిపోవుచున్నాడు. రాత్రిం గవల్ల గుంటవద్ద కనిపెట్టుకొని యున్న న బిందెనిండుట చచ్చగము. నీటికై మనుష్యులే ఇన్ని తిప్పులు పడవలసియుండగ నోవలెని కుతులమాట చెప్పకక్కర లేదు. గ్రామములు, జాతరలకని, చెయనాటకములకని, తోలుబొమ్మలకని, బోలెడు సామ్యా ఖర్చు చేయుచు కని, గ్రామ సమీపమునకున్న చెరువును తగ్గిరించి బాగుచేయుటకు ప్రాణమొప్పుడు. గ్రామవాసులు నలుగురు కలిసి, చెరువును తగ్గిరించుకొనిన గాని నీటి ఇల్లుండి తీరదని అక్కడి స్థితిగతులను స్వయముగ జూచిందా రొకరు మామేర వ్రాయుచున్నాడు.

మూడు సంవత్సరము లుద్యోగ కాలము పూర్తియైన తరువాత గతి వ్రపెలువెలలో చెన్నపురి శాసనసర్పాద సభ్యులు తీయించుకొనిన ఛాయాచిత్రము.

వ్యవసాయము

నూతన పరిశోధనలు.

కృష్ణసాయ కాస్త్రజ్ఞు లొకరిట్లు మాపేర వ్రాయుచున్నారు.—

ఇంకాండు మొదలగు దేశములందు పయోగింప బడు నూతన యావజ్ఞాన్త్రో ఉష్ణమండలముల స్థితిగతుల కెంత వర కనుకూలము? ఎంతవరకు హరింపబడలేక? అను విషయములు సీంచాళి ద్వీపము నొక కాస్త్రజ్ఞుడు శోధించెను. ఉష్ణమండలములందు చిన్న చిన్నయెద్లను నున్నవి నక్షత్రములమొగింపబడును. గుట్టలు పయోగింపబడునాడుకలేదు. ఎద్లయొక సామాన్యము నొక్కొక జతయే గట్ట బడును కాని 20 జతలు కట్టబడును. జీడిమి యెక్కువగుటచే కుప్పలకు గట్టమెక్కువ. కావున ఉష్ణమండలములందు పయోగింపబడు నాగళ్లు మిగుల తేలికగాను నులభముగ లాభదాయకము నుండవలయును. ఇవి నాగళ్లలో కెందులములుగలవు. సామాన్యపు కర్రనాగళ్లలో కలెనే యేడికోల యెక్కువది యందును యొకవిధమునను. నాగళ్లలోని ప్రధానభాగములందు ముందుకుతోయి యొకచక్కయిన గతిగలయును నూతనముల నాగళ్లలోనివిధమునను. ఈరెండవిధముల నాగళ్ల మిగుల నాగుక బరిచేయను గాని బరు వెక్కువగుటచేతను, కెండేటికల బంతులచేతను, పగులుబయికి తెలివిగలది గాకపోవుటచే నాగికి దూరముననుండియు కొంత కష్టముగుటచేతను, ఉష్ణమండలములకు తగిన మోద లేదని ఈకాస్త్రజ్ఞుడు వ్రాయుచున్నాడు. ఈతేదీన నేల చిన్న చిన్న మట్టిగా నుండుటచే చక్కయి లుపింపరచుచు వ్రాయుచున్నాడు. మరియు సాధారణముగ గ్రేటులు తెలివితేటలంత గాతెలివగుటచే మాటిమాటికిని తీసివెట్టుచుండవలసినభాగముల నాగటియందెంతవక్రముగలవచ్చునో దుంది. నాగటియందు అగ్రదులగల భాగముకక్కు యొక్క ముందు యగుటచే దీనిమాత్రము మాత్రముగుటకు పిలువబడు జీవకలెను. సీమకలె యెక్కు అదుగునడవన వరము లేదు. గునక యెక్కువ తగి పొడియగుటకు కెక్కలేకుండునగు. మందుల ముందిదయు వ్రాయుచున్నాడుగాని యందులను ఎట్లకు భారమెక్కువగునో తోచుచున్నది.

ఇటీవల వికృతమునకు లభించుచున్న నాగళ్లలో మన్ సూన్ (Monsoon) నాగలి వైచిత్వము యగుటకు లక్షణములు చాలవలె గతిగలమున్నది. మధ్యరకపు పెద్దకు మిగుల ననుకూలముగ నుండును. నేల 15 మాసములు, చెన్నపురి కృష్ణసాయ శాఖవారికి వ్రాసిన పదము వచ్చును.

* * * * *

భువనముల కొమ్మలను నరికవచ్చుగాని గాయముల కలిగినపుడుగాని పుండుమానుటకు తాగు లక్క మొదలగు వానిని ప్రాముఖ్యముగ. ఇది యవసరమా? దీనివలన నేమొక

లాభముగలవా? లాభమున్నయెవల ఉపయోగింపదగినపుడు వలె? నేది ప్రశ్న. మొదలగు విషయములను గురించి యొక కాస్త్రజ్ఞుడు పరీక్షించెను. దీనివ్యవసాయ విద్యార్థి యును పూతపెట్టి గాయములే శిశువుల మామని తేలెను. లక్క మొదటివందకర్తపు భేదమునందు కొంత మురుగు గాయములను మామపట్టుచోచెనుగాని తరువాతి వందకర్త ములలో దీనిగుణముతగా కనబడలేదు కాని లక్క అన్నివస్తువులలోను తక్కువ చోరికరమునను. తాగు కొంతవరకు చోరికరమేగాని దీనివలన చెరువు శిశువులనే తగ్గు. మిగుల చెద్ద కొమ్మల చరకపును మామము గానునుకేదే. పూముట కొంతలాభకరముగ నుండవచ్చుననియు ఇందుకు సఫేద్ (white lead) ముందిదనియు నీ కాస్త్రజ్ఞుడు వ్రాయుచున్నాడు. ఈపరిశోధన ప్రశ్నపు స్థితిగతుల కెంతవర కనుకర్తించునో మాడవలసి యున్నది.

* * * * *

కార్బన్ డయోక్సైడ్ (Carbon dioxide) విత్తుల మొలక కర్బన్ డయోక్సైడ్ (Kidd) అను కాస్త్రజ్ఞుడు కనిపెట్టెను. కార్బన్ డయోక్సైడ్ విస్తారమున పుడు, విత్తులందలి యంతరములకు కలుపబడుచు యంతరస్థితిగతుల లక్షణములను నుండునట్లు. కాని మరల సామాన్యపువాములను పుంపించుచు నుత్తర క్రమ క్రమముగోయి విత్తులెప్పటికలెనే మొలకునట్లు. తెల్లకరింపబడి నీవత్తు ముచివాములను పుంపించుచు తగు నాత గూడ కొంతకాలముండెననియు నింకను గాగము గింజలవైచా కొంత కార్బన్ డయోక్సైడ్ జనియము పీల్చుకట్టి యందులయే యనియు గనుగొనబడెను. కొన్ని కొన్ని పనులులందు సామాన్యస్థితిగతులన్నియు లక్షణములను విత్తుల మొలకపోవుటకు గాగము నేలయందు సామీపమునాగముల క్రమముచే వెక్కువ కార్బన్ డయోక్సైడ్ జనియము పుట్టుటయే యె యున్నది. పూసాగో జనుక వచ్చి యెక్కువ తీసివ వెట్టినే యా నేలలో పొగాకు విత్తులనుజల్లినపుడు బొత్తిగా మొలకనేలేదట. నావానీలివత్తుల పచ్చియొరువుతీసి 30 దినముల తర్వాతనైను మొలకనేలేదట. కావున పచ్చియొరువు గాని, నేలలో తీసి కార్బన్ డయోక్సైడ్ జనియము బుట్టించు వికరయొరువుగాని తీసి వెట్టినే విత్తుల చల్లుట సామాన్యముగ మంచిది కావు.

* * * * *

మధ్యరాష్ట్రములలో వరి వాటు ఆచారము మిగుల తక్కువ. ఈమధ్య కృష్ణసాయ శాఖవారి కీర్తన విద్యార్థి వ్రాయుచున్నాడు. గతవందకర్తము 90 గ్రాములలో జరిగిన పరీక్షలలో సగులున వాటివ వరి వెనచల్లిన వరికంటె వెనకమునకు 869 పొడుల వడ్లెక్కువయ్యెననియు, దీనివలన 28½ రూపాయలందు ననియు లెక్క వేయుచున్నాడు. నాటుటకెంతయో సామెట్టుగలకా. అయిన నీవద్దతి రైతు లిదివరలో నవలంబించక వెనుకటి వద్దతినే యవలంబించుటకు గాగము వారి మాత్రమేగా!.

సింహళ బసంగుడు పువర్వీరిలోని వాల్లా (Vanilla) యను నొక తీగ చె చెరుచున్నది. దీనికాముల పువర్వద్రవ్యముగ నుపయోగింపబడు చున్నది. దీనిసారము అవ్వడవ్వను విన్డ్రీములో వేరుబడు చుండును. ఈతీగచాటుకేరైన యాధారము కావలెను. సింహళమునందలి యొకతీగలోనిండుకు గాను తెల్లగన్నేరు (Plumeria) చెట్టు చెంచుచున్నట్లు. దీని పూవులు మిగుల నువాసం గలవి. కాని యిది వృథాపూవుచున్నది. ఇతరుల దీనినుండి యత్తరపు తీయబడు యత్తులు జనపురుషులగుట. తెల్లగన్నేరు చెట్లెల్లపుడు బూయును. పూవులు రెక్కలలో వాడిపోవుచును. కావున నీ యత్తులు ఫలించెనేని చూచి లాభము గలగ వచ్చును.

* * * * *

ప్రతి విత్తులలో నొక విషద్రవ్య ముండునట్లు. ఈ విత్తులను దానిగా నుపయోగించు బతువులను క్రియకృతముగ దీని కలవాటు జేయుచో మరణముకూడ సంభవించ వచ్చునని ఆమెకాలో కాస్త్రజ్ఞుడు కనుగొనినది. విత్తులందలిచమున నుండును, మాంసకృత్తులందును, స్ఫురితములందును, నీ విషగుణమున్నట్లు తెలిసికొనబడెను ఒక ప్రత్యేక విషద్రవ్యము నూడ గలదని తేలెను.

పూర్వమున గోళ్లే పరమమందిరము:- ఏలూరు తాలూకా పూర్వమున గోళ్లే పరమమందిర ప్రధమవార్షిక కృత్తము 15 వ తేదీన కల్లు నూతన వారములారా పంతులుగా యాధిపత్యము క్రింద జరిగినది. కాళ్లకూర నరసింహుడు గారు ఉమ్మడితీరా కవికారుడు వికరత్యయముగుండియు భాద్రాకాశ్వయోగములను గురించియు నుపన్యసింపి. గ్రామస్థులును, చుట్టుప్రక్క గ్రామవాసులును రెండువందలకుండు సభ సలకరించి. వరస మందిరముల ప్రియత్నులవలన గ్రామమునందలి కత్తులు నశించి వికరత్యయము కృద్ధియై. వారు నంతెన ఉచితవైద్యాలయముల విషయమై చేసినప్రయత్నముల ఫలప్రదములై నవి.

రైలు కే కంపెనీని మోసముచేయు నామెలు:- ఇటీవల పదిగోజుల క్రిందట, సింగరాజు పాలెము కాపురస్తుడు, కొండ్రు నాగభూషణుడు 20 వందకర్తముల వర్తకులు తనది లెక్కవోయి అనియు తాను సుకామల్ల య్య అనియు చెప్పి మోసము చేయ నాచెట్లు 800 బస్తాలసగులు తాను లెక్కవోయి ఎరుచుచివేసి రైలు వేళ్ళును తెచ్చివాని అబద్ధము చెప్పి కొందరి వర్తకులవద్ద సొమ్ము పుచ్చుకొన దలచెను. కొందరు వర్తకులు తాము సొమ్ము తెల్లించుచు. ఒకరు ఇచ్చెదమని చెప్పి పొమ్ము సరియైనదో కావో యని ప్రేమచూపుటని కనుక్కొనుటకు నాగభూషణులతో కూడ వెల్లి విచారించగ గుట్టుబడుటపడినట్లు. పోలీసు వారు నాగభూషణులను కట్టుకొనిరట్లు.

హిందూ సంఘసంస్కరణ సభ.

(మా ప్రత్యేక విలేఖరుని యొద్దనుండి)

తెనాలి మే 28 - జాతీయమండలి నూతనమార్గముల ననుసరించి జరుపుటకు చేయబడిన తీర్మాన మంగీకరింపబడిన తదనంతరము ఈ క్రింది తీర్మానములు ఆంగీకరింపబడినవి.

బోగము మేళములు వివాహము యొక్క కులభేదకార్యములందునుటకు సంఘభిన్నునికి చేరువు గలిగియు, వానిని నిరసించిన గాని సంఘము వృద్ధిలోనికి రాజాలద. బేతపూడి నూతనకళారావు గారికి తీర్మానమును పంపాదించి, గుంటూరునుండి వచ్చిన ముక్కంటి గారు దీని నామోదించి.

పాలపత్రి నిరసించారావు గారు నిన్ను బాతుల ప్రతివాదుల ద్వారా వలయు నని యొక తీర్మానమును పంపాదించిన గాని నిన్ను బాతుల స్థితి నెల్ల విశేషముగా చెప్పిరి. గుడివాడలో నిన్ను బాతులధర్మసభ కథ్యక్షుల వహించిన భూమిరాజు వేంకటపతిరాజు గారి యుపవాసము నుండి కొన్ని భాగముల చదివిరి నిన్ను బాతుల మనము వాగుగ చూడకపోయిన మనసంఘమున కెంతయు నష్టముగలదు ననిరి. హిందూ ప్రభుత్వమును నిన్ను బాతుల మనము నిన్ను బాతుల ప్రవేశమున వచ్చి వాని నధిపతియము.

మోరేట్ల రామచంద్రాస్వామి గారు సయిత మిందవిషయమై చెప్పిరి. నిన్ను బాతుల నధిపతియననరు తెలియజేసిరి. వారికిగలవిషయము శిక్షితులుగ చేసినవారు వృద్ధిలోనికి వచ్చునని తీర్మానమును ఆమోదించి. గుంటూరు, ఒంగోలులలోని మనుజురి విద్యాలయములలో నిన్ను బాతుల బాలకుల సగము జీతముల వైగా చేర్చుకొనుటకు, అంబల ధనము నేరించుటకు జిల్లాసంఘము వారిని కోరుటకు తీర్మానము ఆధ్యక్షుల చే నుపపాదించబడి ఆంగీకరింపబడినది.

అనాథలగు యువకులకు వారిజీవనాధారము తగినవిధ్య చెప్పించుటకును అనాథశరణాలయము నెలకొల్పటకును విశిష్టములగు శేషభండ విద్వంధులకు తొలగించుటకును తీర్మానము ఆధ్యక్షుల చే నుపపాదించబడి ఆంగీకరింపబడినది.

బాపట్ల వివాహము రామరాజు చెంచురామయ్య గారు, విశంతు వివాహములకు ప్రోత్సాహ మొసంగుచు, అట్టి వివాహములు చేసికొన తలచువారికి, అనుజ్ఞ యొసంగవలయునని యొక తీర్మానమును పంపాదించి. బోగమండి వేంకటాద్రి కులముల గారు దీని నామోదించి. ఎల్లవనే వేంకటసుబ్బారావు గారు ఈ తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా మాటలాడిరి అంత పిల్లలమరికి అంబలముల గారు, సుబ్బారావు గారికి యొక తీర్మానమును పంపాదించి. విశిష్టములగు వృద్ధులను అంబలముల చేర్చి, వారి యా జీవన విషయము దెలిపి, యిట్టి తీర్మానము వాగ్ధితిని బాధించుటకు ప్రధానాంగ మనియు నుడిచి. వార్య మేరయే చేయవలెనని దేశ పునీతుల గమనించి, కాలావసరముగ అదర్శమునకు లోకము శ్రద్ధుడ చేయవలయును. అట్టివానికి యిది అనుసరము యిందును. వారి వివాహముల నామోదించి తెగిన సుకపాయముల నిండువిషయమున చేయవలయునని గంభీరముగా నుపన్యసించి. తీర్మాన మంగీకృతమైనది.

అన్ని సంఘములలోని యుపభాషలవారు వివాహసంబంధబాంధవ్యములు, భోజనవిషయములు కలుగచేసికొనవలయునని ఆధ్యక్షుల లోక తీర్మానమును పంపాదించి. అందుచే నంగీకరింపబడినది.

దృష్టివోషమును పొందింక ఆంద్రు భోజనముచేయుటకు నలన నేమియు తిన్నలేదని అటుల నందరు నాచరింపవలయునని సాలపత్రి రామయ్య గారికి తీర్మానమును పంపాదించి. మాధవవెట్టి కాలివాసు గారు ఆమోదించి. ఆంద్రు చే నంగీకరింపబడినది. అంతటితో తీర్మానము లన్నియు ముగిసినవి. అనంతరము గుంటూరునుండి వచ్చి, ముచ్చెనపల్లె పం దియందు కలుసుబ రక్షిణి మత్తల ప్రధానిన కె. ఎస్. సింగు గారికి ఆహ్వాన సంఘము వారికి రజితపతికము నిన్ను టకు నిర్ణయించినది ఆధ్యక్షులు తెలియజేసిరి.

తదనంతరము జేతాభియాని ప్రతికా సంపాదకులు చేసిన గుప్తము శేషాచలపతిరావు పంతులు గారు ప్రతిభలు ప్రేక్షకుల పక్షమున ఆహ్వానసంఘమువారికి సభకు జనుప్రదముగా పాటుపడిన పిల్లల మర్రి ఆంజనేయల గారికి స్వేచ్ఛక నేనా నాయకులు ఎం. రామయ్య గారికి వారి సహాయులు ఉప నేనా నాయకులు, స్వేచ్ఛక నేనాకు, ఆధ్యక్షులు కొందఱ వేంకట పుయ్య గారికి వందనముల సమర్పించి. పిల్లలమర్రి ఆంజనేయలు గారు,

హైందవులు - సాంగ్రామిక సేవ.

ఈ విషయమును గూర్చి యానకుడు మదరాసు మెయిలుపత్రికలో ప్రకటించబడిన వ్యాసమున వివరించుచు ఇండియన్ సోషల్ రిఫార్మరు ప్రతిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:

స్వచ్ఛంద సైనిక సేవలకు హైందవులను చేర్చుకొను విషయము వేలూ చెప్పదు, (వాం ముఖ్యముగాను తర్వాతి సురక్షణాగ్ని ముద్దేశంపడెడిదాగా?) యని ప్రశ్నించు కొని మెయిలుపత్రిక యిట్లు ప్రశ్నిస్తున్నది. "వారంతి తర్వాతి సురక్షణాగ్ని ముద్దేశంపడెడిదాగా? వారంతి ముద్దేశము విజ్ఞప్తిపరచుకొని కే జరుగుచునానగా నుండె గూడదు. సాధారణ రాజధర్మము కుటించి మేము యచ్చటిం చుట లేదు అండ్ల ములంతటిగా జర్మనీ గల హైందవులు నేర దేవభాషలు గలవ కాని, హిందూదేశమందలి బ్రిటీషువారు లోబడని విధముగా, హైందవులు హైందవ ప్రభావప్రాయమునకు లోబడవలసి వచ్చుట యవశ్యము. 1857-న సంవత్సరము జరిగిన హైదర్ అలీ హిందూదేశ వాస్తవ్యులగు బ్రిటీషువారు అనాధారణ పరాక్రమమును మానివారనిన, వారందఱు అసహాయమున ని యర్థముకాదు. అది యసంభవము-యరణ్యము వివాదము లేకపోవుటచే వారెల్ల పునర్నిరవలసి వచ్చెను. హైందవుల విషయము వేలూ మాన వదోష్యులైన కత్తిరు లైసేనా, తిమ కెంతయు సమర్థము గా నున్నను, అట్టి పరిస్థితులలో ప్రభావప్రాయముగలవన హైందవులు గత్యంతరము లరలంబించును. మహాసోల్య సంవత్సరం లెకలో కాని, ఆ బలమునకు సర్వదా లోబడకుండు రుతుట కనకాశము లేదు. ఇది దీని పరమాధ్యము. ఇది నిజముగా సంకుచితపూర్వమున (వారా బడెని గావున, దీనినలన తెరకి) కోమల రాకకొరలేదు. ఇక్కడ అక్కడ ఆసనం? ఎక్కడను దుర్గము తుదగ్గరలములలో అధిక సంఖ్యాపరుల హైందవులను చేర్చుకొనరాదనుట కిది చాలవంతటి హేయమని ముఖమునకు తోచుచున్నది."

మదరాసు మెయిలు పత్రిక తనవాదమున కారధారముగా సైనిక విద్యోగాలను వాహించుట మాకు మిగుల సంభోషకరము. సైనికవిద్యోగా ముఖ్యము తలపించినది? ఈవిషయమై వాగ్మయులకు మెయిలుపత్రిక విలేఖనుకన్న నెక్కువ సమర్థుడగు నొకయొక్కయొక డిడి కలక ప్రశ్నిస్తుతర మిచ్చి యున్నాడు. మార్చి మధ్యమధ్యరాండు రచియించిన సర్ జార్జి వైటు జీవితము హైందవ సేవావిద్యోగాలను సంబంధించి యున్నది. అది క్రిందిటి సంగతులమే ప్రకటించబడినది. మన చరిత్రలో విచారకరమైన యాకథకు సంగ్రహముగా సభిర్జించి నకు గ్రంథకర్త యిట్లు విలేఖించి యున్నాడు: "బ్రిష్టులకు యొక్క మునుకు చెందెడి నేల మంది చొప్పున గల హైందవుల నమము, అందులో సగముమంది యేమిది నైవి యుగాని లక్ష్యమిందయొక్కయు, బ్రిటీషు ప్రభుత్వాధికారులు నెల్లకుండెట్లగలిగినదియు వివరించెడిది విషయము. దీని కారణము దుర్బలముగాను. హైందవులు సమ్యుతించి సహకారులగుటయే బ్రిటీషు ప్రభుత్వస్థాపనమునకు ప్రధాన కారణమని యింతటికే వివరింపబడి యున్నది. ఇదియే ప్రకారములలో ప్రభుత్వము ను నిలకఁ బెట్టి కాపాడుటకు మాత్ర కారణమయ్యెను... హిందూదేశ ప్రభుత్వము లందఱును ప్రభుత్వమునారికి క్రియాయామునకు సాయపడి; ప్రజలలో చాలమంది వారి మార్గము ననుసరించి. వారిలో అనేకులు తలకగాయును కలిగినను లక్ష్యవైట్లక అండ్ల రులన మాముల గానుండ కాపాడిరి. నేరముగా నున్న వారును అచటలలుగా నున్న వారును అన్యతమైన ప్రాంతావాసులను ప్రభుత్వరీతి యాపిరి. చిట్టి పనియ నేలకలర హైందవులు, నలగిగాముల బ్రిటీషు సైనికులలో కలువ గాను చేరిరి. వారంతయు ప్రార్థన శేషాలలతి గారి వందనములకు ప్రతిపందములు సమర్పించుచు తా సొంతపరచేసిన, స్వేచ్ఛా నేరసంఘ సేవావాసులు ఎం. రామయ్య గారు, వారహాయుల సాయములేదని సభకు జరిగి యుండెని నాకి వందనముల సమర్పించిరి. అలాగూ మున్నెందివ్యాలము సంఘమువారు నదిలకు తమ పాతకాల నిచ్చింపుటకు, నిన్ను ప్రభుత్వరీతి యజమానులను తొలగి కాపాడు గయులు చేసిన సాయమును, మన నిజము సమర్పించిరి.

ఆధ్యక్షులు సభాకార్యముల ముగింపునకు చెచ్చెరు సంఘము చేయవలసిన కార్యముల వివరించి, ముగించి.

రాజోవు సభ శేషము జరుగును.

మతో యుద్ధము చేసిరి. ఇది చరిత్రము. ఇక మన మెయిలు పత్రిక వాదము కేరల మోచ నామాత్రము. మెయిలుపత్రికా విలేఖను డెల్లు వాగ్మయులకు, ఆర్యదేశ్యులకిచ్చుత్రము ముట్టి వార డిని యూహించునలెవా? లేక ఆర్యులు సహజగృహిణులగుననునకు యాడెని యూహించునలెవా? ఇప్పటి కన్న 1857-న సంవత్సరము నాటికి స్వసంఘ బలాత్కారమునకు హైందవులు లోబడెదరనేడి భయ మధికముగా నుండినదని మనము భ్రష్టితుం యుచుండునలె. అప్పటికి పురాతన సాంఘిక సంస్థలను వారి యధికారులను కొంచె మెక్కు తమగ్రంథ చెప్పుచెందుండుట చేతను, అప్పటి కాలభావనలను లేక వాపుట చేతను, ఈ యాధునిక కాలములను బట్టియు అవి నో) మాకారములు అతివాదములైన మహా విద్యోగా మమును కలిగించె బాధించి గా పంపించెదలెడు. మదరాసు మెయిలుపత్రికయొక్క కృపకాలోచనలకు న్యతిరేకములై నచటిగొన్ని వాస్తవములకు సర్ మాన్యులందువు గాండు గ్రంథమునుండి యుగవాంఛక తప్పదు. మగలాయు కోటలో బ్రిటీషు పతాకము నెత్తిన బ్రిటీషు పటాలములలో ఇందుమించు యాదరణకున్న నెక్కువమంది తెల్లవారులేదని వాస్తవము. హైందవులను బట్టియు "తక్కినవారు హిందూదేశమును దేశమందంతటను ఇట్లే యుండెను. బ్రిటీషువారు హిందూదేశములో నెన్ని లోకములు చేసినను, వారు దేశమును ధర్మముకల్పించె హైందవ జాతీయ శ్రేయస్సును కోరి చక్కగా పరిపాలించిరి. అందులననే వారికి కష్టకాలము వచ్చినపుడు భాయు ప్రతిఫలము పడెనుగలిగిరి. హైందవ బాతులవారిని వదలివెట్టి లేదు. హైందవ సైనికులు మహాపూర్వముగను విశ్వాసముతోను చేసిన సాయములననే హిందూదేశముకు బ్రిటీషుసామ్రాజ్యము స్థాపించెడిది; హైందవ సైనికులమహాపూర్వముగను విశ్వాసముతోను చేసిన సాయములననే హిందూదేశ మందలి బ్రిటీషు సామ్రాజ్యము సంక్షోభపడినది. విద్యోగా మయొక్క యాధానముగ మిడియే. వాడు హిందూదేశ ప్రజలలో చేసెడి కర్మనీరసములలో అండ్లయును నిర్మలాంత రాత్ములై క్రవర్తించు (సంతకవర్తంతమున, నేటికెరిసిటులు సర్, మార్చియుగము చిత్రించిన కాకాపునాటి పరిస్థితులకంటె భిన్నమైనవి గారు భయపడవలసిం వలెలేదు. ఈవిషయమై మదరాసు మెయిలుపత్రిక సంకటపడుట చేమన కారణము కలదా?

తెల్లారు:—లోకలోబద్ధుల పక్షమున ఆమంచెల్ల కృప సారావుగారు కాసు నమ్మలకు నుండుటకు తెల్లారు, కావలి, ఉదవల్లి, తిరుపతి, కడపజిల్లా బోర్డులు నామినేటు చేసినవి.

సార్వీయా స్త్రీయను:—మెయిలు పత్రికలోడెను 60 మంది బ్రాయాణికులతోడను సార్వీయా స్త్రీయ మొక్కటి నాయంకాలము 4-80 గంటలకు పొంపాయునుండి బయలుదెరినది.

ఇండియా కన్సల్టేషను ఆఫ్ఫ:—ఇండియా కన్సల్టేషను ఆఫ్ఫసు తీర్మానింపనాదరణ భూమిని వర్తనసంఘము వారు యండియా కార్యదర్శిగారికి నావచ్చిరినిచ్చి గాకిరి తలచివాస్త నడిచి.

"మ్యూనిసిపాలిటీ" పత్రిక:—ఈరోజు పునామలంద యను ఈరోజు పునామలందు ఇ.వి. రామస్వామి నాయకురు గారి ఆధ్యక్షత క్రింద సమావేశమై ప్రశ్నలకు "మ్యూనిసిపాలిటీ" పత్రికకు ప్రవాళము అడుగు పరిసరము. నమ్మటలేదని యు, దొరికినా వారి విషయమందు బ్రేక్షణ కలంగ జేసి కొని భగముత్తు పున్ను కొంపంకు నయల చేసినవలయునని దొరకినా వారి కోరికలయొనియు తీర్మానించిరి. కాలికట్టు కోణంబుగ్గులలో గూడ విట్టి పక్షము తీర్మానములను జరిగినది.

పొంపాయి కాసు నిర్మాణ సభ:—పి. లక్ష్మీ శేషయ, ఎస్. ఆర్. ఆఫ్ఫసు, తెల్ల సెంటు కల్లులనాల్లన, పి. లక్ష్మీ శేషయి హెచ్. ఎస్. లాకెన్న, వర్తనసంఘములను, ఎస్. తీర్మానము, డెన్యు. హెచ్. మెన్సు, అన్యోక్షేటు మహం ఎస్. ఆర్. బాద్దెగారు ఉద్వోగమునొప్పించి అధిక కర్మముగను, సేలం భాయి బోడెకల్లా రాత్తురు సి. ఫెర్నాండెసు కె. డి. శేంకన్న, బాకప్ప మెన్. కావట్ లాల్లా భాయి కర్మమార్గాను భానో బసద్దెగారును ఉద్వోగములతో అధిక కర్మముగను నిర్ణయింపబడిరి.

విషయానుక్రమణిక.

వృత్తాంతలేఖలు	2
భరణిపూర్ణిమ కృత్యం	8
వ్యవసాయము	4
హైందవ్రతు-సాంప్రదామిక సేవ	5
వృధానన్యాసము	
ప్రజాసమావేశములు-అధికార ప్రేక్షకులు	6
లిట్టు	7
విరోధా మహాసంగ్రామము	
విశేషతంత్రీవార్తలు	8-9
శక్తియ తంత్రీవార్తలు	10
ఇంగ్లీషు టెలిగ్రాములు	11, 12
గంజాముచుండల దీప్తియ సంఘసంస్కరణ సభ	18, 14

ఆంధ్రపత్రిక

1916 వ సం॥ మే నెల 31-వ తేది

బుధవారము

ప్రజాసమావేశములు-
అధికార ప్రేక్షకులు.

దేశీయమహాసభ మొదలు మండలసమావేశములు ఉపమండల సమావేశములు మున్నగునన్ని సమావేశములను జరుగు సమయములలో ఆయా ప్రాంతములలో మన చక్రవర్తిగారి ప్రాతినిధ్యమును పూరిన అధికారులు ఆసమావేశములకు విజయముచేసి ప్రజలు జరుపు కార్యక్రమమును పోషించుచుండుట ఇటీవల కొంతవరకు ఆచారమై నది సమావేశములకు జవాబుగారైన ప్రజాధికారులు అట్టి ప్రభుత్వాధికారులను సగౌరవముగా నాహ్వానించుటయు వానిని ఆహ్వానము సంగీకరించి పాల్గొనుటయు జరుగుచు వచ్చుచున్నది. రాజధాని నగరములు, లెక్కెనాటంగనగరములు, కమిషనరీలు కలెక్టరీలు, సబ్ కలెక్టరీలు, ఇతర శాఖల అధికారులు ఎందరెందరో మన సమావేశములకు ఈరీతినే హాజరయి కనుబరచుచున్నారు. మొదట మొదట కొందర కొందర యభిప్రాయమున నియోచారము అనుభవముగా దోచినను నూతన దృష్టిపథ సిద్ధాంత మెప్పుడెవరువారే, మొప్పట్టుకొనుట మనవని యనియు ఆమెరను విరుట వారివనియు, వీరప ఆయాసందర్భములను బట్టి విరుటయు లోనవుట ఎల్లరకు డైమండ్ల మనియు సంగీకృతమైన మీదట ఈ యాచారమునకు న్యతికే కాభిప్రాయము లట్టె ప్రకటితములు కాలేదు. చక్కగా జరుగునెడల నీయాచారమువలన నెప్పుడును నేమియు నసంతృప్తి పడవలసినవని లేదు. ఆహూతులైన అధికారులు విషయవిమర్శచేయు ప్రతినిధిగణములోనివారు కాదు. వారి సమ్మతిగాని అసమ్మతిగాని అచ్చట గణనీయముకాదు. సమావేశపు అభిప్రాయములుగాని ఆ దిద్దిములుగాని నానిన బంధించుటలేదు. పరస్పర శౌరవాక్యము విచ్చేయుటయు, ఎంత యభిప్రాయ భేదమున్నను సక్రమముగా వ్యాయవిరోధము కామండ ప్రజలు సంగతులు విశదపరచినంతకాలము, వారికి భావస్వాతంత్ర్య వాక్యాస్వాతంత్ర్యములను సోధింపమని తమ సాన్నిధ్యముచేత ప్రకటించుటయు వారి ధర్మము. ఇంతవరకు హైందవసమావేశములకు విచ్చేసిన అధికారులందరును ఈధర్మమును సరేపేసినారనుటకు సందియములేదు. ఏగవర్షుడుగారును దేశీయమహాసభ వారిని జూచిగాని రాష్ట్రీయ సమావేశమువారిని చూచిగాని ఏమి, మీరు నన్నాహ్వానించి ఆయుధశాసనమును నాయెగుట విమర్శించుచున్నారే వత్రికా స్వాతంత్ర్య విరోధ శాసనమును ఖండించుచున్నారే యని అలిగిపోయినదిలేదు. ఏకలక్ష్మరు గారును స్వపరిపాలనను గురించి ముచ్చటించుచున్నారే వాలంటీరులను గోరుచున్నారే యని కోపగించుకొనినదియు లేదు. కాని నేటి కొక క్రొత్త విధానమును గంజాము సబ్ కలెక్టరుగారు పెట్టించుట విచారకరము. వారు గంజాము మండల సమావేశాధికారులచే నాహూతులను సమావేశమున కేతెంచిరి. అచ్చట స్వాయంత్రీయ వత్రిక జూనియర్ విషయమై యోతీర్ధాసము చేయబడి యెను. ఆతీర్ధాసస్వభావ విట్టిది యను చచ్చ నిజముగా ప్రజలము అయినను ఆసమావేశము వారెంతవలెంతో ప్రవర్తించినారో చూపుట కా తీర్ధాసపు భాషాంతరీకరణము నీక్రింద నిచ్చుచున్నారము.

జనరంజకమైన న్యాయండియా వత్రిక పూర్ణ ధరావత్తున చెల్లించవలసిన దని కారణము లేకుండు ప్రభుత్వము వారాజ్ఞాపించి యుండుట విచారముతో వివరింప వచ్చును. ప్రభుత్వమువారు ప్రజాభిప్రాయమును తెలుపు వాక్యాస్వాతంత్ర్యము పోతానాపరతులగాక యెందు వత్రికా విరోధ కావనపు సూత్రములను ఉదారముగాను సాహజురీతోను విమోచింతురు గాక యనియు ఈ సభవాద మేమిచున్నాడు.

ప్రజలకష్టమును తెలుపుకొనుటకు ఇంతకంటెను సమర్థతభాష యుండునని మే మొచజాలము. ఇదియే సబుకలెక్టరు వెల్పుగారికి గిట్టలేదు. మండలసభలో మండలమునకు సంబంధించిన వరకే విషయములు విమర్శించునని తలంచి తామహాస్వనమును సంగీరించి రనియు సమావేశమునాగు రాజకీయవిషయములను జూచుటకును ప్రభుత్వమువారిచర్య నభిక్షేపించుటకును ప్రారంభించినందున తా ముచ్చట మండలాలనియు చెప్పి లేచిపోయెరుట! ఈచర్య నూకు విక్కిలి చిల్లప్రవర్తనముగా కన్పించుచున్నది. ఈమారు చిల్లతరములుగా దోచుచున్నవి. సబ్ కలెక్టరుగారికి మండలసమావేశము లనగా నేమియో తెలియకుండుట సంతాపకరము. ఇటీవల మండలసభలలో సర్వహైందవ విషయములు తగ్గినబడుచు వచ్చినవి గాని కొంతకాలముక్రిందివరకును మండలసభలలో సన్నియు నించుమించుగా సర్వ హైందవ విషయములే యై యుండినవి. మండలవిషయములను హెచ్చించిన మాత్రముచేత మండలసమావేశములు సర్వహైందవసమస్యలను మానివేయు నని యనుకొనుటకు నెప్పుడిని సభకారములేదు. హైందవభూమిలోని ప్రత్యేకస్వత్తులుగా మండలములును ముఖ్యహైందవసమస్యలపై అభిప్రాయము లియ్యక మానజాలవు. వెల్పుగారికి యోగ్యతాపతము నియ్యజూచిన మద్రాసు ప్రెముపెట్రిక యిచ్చిన వార్తను ననుసరించియే వెల్పుగారు సమావేశము వారిని రాజకీయవిషయము లాలోచించుచున్నారని యభిక్షేపించుట తెలియుచున్నది. ఇది ఎల్లర

కును చిరునగవు పుట్టించునదియై యున్నది. రాజకీయ విషయములు చర్చింపని యెడల వెల్పుగారే సమావేశ కార్య నిర్వాహకులు కావచ్చునే! వారు సమాన్యాక్ష్మ ప్రేక్షకులుగా నెందు కాహ్వానింపబడుదురు! వారి ప్రేక్షకత్వముచే సమావేశమున కెక్కువశౌరవము కలిగిన దను సభిప్రాయ మెలపింపియుండును. ఈమాత్రము ఆలోచింపజాలని యట్టియు ఈషణ్ణాత్రము సహనము వహింపజాలని యట్టియు వారు సబ్ కలెక్టరుపని నెట్లు నిర్వహించుచున్నారో మేమెరుగము. అంతేకాక సబ్ కలెక్టరు వదిలి గౌరవముచే సమావేశమునకుబోయి తామువమండలాధికారులను బిగువున అనాదిగా జరుగు కార్యక్రమమును బహిరంగముగా నభిక్షేపింపజూచుట వీరి పదవీధర్మమునకు విరోధము. ఇష్టము లేకున్న లేచి నడువవలసి యుండె. ప్రజాసమావేశము లిది చేయవలయు నిది చేయరాని సదుపుట వీరిపనిగాదు. ఇది ప్రజల స్వాతంత్ర్యములను ననవసరముగా చెనకుట యగుచున్నది ప్రభుత్వాధికారులీ రీతిని ప్రవర్తించునెడల సమావేశములకు వీరి నాహ్వానించుట మానివేయ నైన మానివేయవలసి వచ్చును. సమావేశములను కలెక్టరు కచ్చేరీల నైనను చేసివేయవలయును. రౌడవది ప్రజ జరుగ నీయదు. ప్రభుత్వమువారు నైనను ఈ ఇరువదియవ శతాబ్దమున తలపెట్టరు. మొదటిదిసంభవించుటయు కోరితగినది కాదు. సాలితపాలకుల పరస్పరవిశ్వాసము హెచ్చుట మాని ఆములకముగా లేచిపోయిన మానములు పెరుగవచ్చును. కావున ప్రభుత్వమువారు తమ యభికారులకు తగినట్లు నడుచుకొనవలసినదని యుత్తరువులు పంపుదు రని నమ్ముచున్నాము.

రుష్యాకు యాత్ర

రుష్యాకు మన స్థానిక ప్రభుత్వము వారు ఛార్జ్ కుగారిని వ్యాపార సంబంధ విచారణ కర్తగా పంపడలపెట్టి విషయమునందు ఇదివరలో కొంత యావోళన జరుగుట మాచదువగు తెగుగుదగు. నేటి దినమునకు ఆవిషయము కొంతవరకు కుదుటబడిన దని వ్రాయుటకు సంతసించుచున్నాము. మన స్థానిక ప్రభుత్వమువారు దక్షిణాదియా (హైందవ) వ్యాపారసంఘము వారికి తమ యభిప్రాయములను తెలుపుచు ప్రత్యేక మొక యుత్తరమును వ్రాసినారు. తా మిదివింకు పంపియుత్తరమునకు చేయబడి యున్న సరిగాదట! ఛార్జ్ కుగారితోనూడ హైందవప్రతినిధుల పంపజూమట చెప్పలేదట! పంపయండు ప్రతినిధులసంఖ్య అనధికారులనుండి తమకు గలుగు ప్రోత్సాహముపై నాధారపడి యుండునట! అనధికారప్రతినిధులు స్వవిషయములకు స్వంతము కచ్చులు పెట్టుకొని పోవువారును దొరకవలయునట! ఈ ఆర్థిక పరిస్థితులకు లోబడి ప్రభుత్వమువారు ఇంకను ప్రతినిధులను చేర్చి పంపుటకు సిద్ధముగా నుండురట. హైందవ వ్యాపార సంఘమువారు సిఫార్సుచేయునట్టి పేరును గాని పేళ్లనుగాని తా మాలోచించి నిర్ణయింప గలరట! ఈ యుత్తరువు మొదటి యుత్తరువుపై వ్యాఖ్యానముగా ప్రభుత్వాధికారులు ప్రకటింప జూచినారు. ప్రాతియత్తువుపై వ్యాఖ్యానమా ఇది యనుట సంతయమే గాని ఆ యుత్తరువుపై నిం వ్యాఖ్యాన మైనను క్రొత్త యుత్తరువే యైనను ప్రభుత్వమువారి దృష్టిపథ

మీ విషయమున మూలిన దనుటకు సంజేహము లేదు. ప్రజల కంఠధ్వనిని ప్రభుత్వాధికారులు మన్నించివారనుటకును అనుమానము లేదు. ఒక్క ప్రతినిధిని మాత్రమే కాక యొక్కరికంటె నెక్కువరకు గూడ పంప తలపెట్టినా మని ప్రకటించుట ప్రభుత్వమువారి యాదార్యమును సూచించుచున్నది. ఇట్టి విశాల దృష్టిని ఈ సందర్భమున కనుబరచిన ప్రభుత్వాధికారులు ప్రశంసనీయులు. ప్రజలను ప్రభుత్వమువారికి ఇందులకై కృతజ్ఞతా బద్ధులై యుండు రనుటకు సంశయము లేదు. ప్రభుత్వమువారి సీరియస్ గావమునే ప్రజావాక్యమునకు నితరవిషయములలోను కనుపరచురు గాక యని విశ్వసించు చున్నాము. ప్రభుత్వము వారి న్యాయదృష్టికి మేము సంతసించువారమేయైనను ప్రతిక్షాప్రతి మాకు దోచిన కొన్ని సంశయములను మాత్రము జయింపజేయవలెను. క్రొత్తగా సభ్యులకు రూ 7500 లు కర్పణ నని ప్రాసినారు. అనధికార సభ్యులు స్వంత విషయములకు గాను స్వయముగా వ్యయపెట్టుకొన నలయు ననినారు. ప్రభుత్వమువారి య్యవలయకొనిన మొత్త మెంత? అనధికార సంఘములు ఇయ్యవలసిన మొత్త మెంత? ఇది గాగా ఇంకను సభ్యులు స్వంతము వ్యయములు పెట్టుకొనవలసి యుండురా? ఇన్ని త్రిప్పడులతో నీ ప్రతినిధులను బంబ నేర్పరుట మొకంత సరికనుగు నేర్పాటుగా గన్నివలెదు. ఆ గ్ల వ్యాపార సంఘము వారిచ్చిన ద్రవ్యము తమ ప్రతినిధుల యిచ్చినారా? ఛార్జీకు గాకి చాలుజీతమును ఇతరసభ్యులకు నియ్యబడు వ్యయములు మాత్రమే ఇయ్యబడునా? ఇతరులు స్వంతముగా కర్పణపెట్టు కొనవలసినట్లు నియమింపబడిన భాగమును కూడ ఛార్జీకు గారి విషయమున ప్రభుత్వము వారే భరింతురా? అనధికారులను గూడ సహాయము చేయవలసినదని కోరునప్పుడు, లాభమేమియు రాదని ప్రజలనుమానపడు విషయమున ప్రజల ద్రవ్యమును ప్రభుత్వము వారు కర్పణపెట్ట దలంచినప్పుడు, ఈ సంగతు లన్నియును స్పష్టముగా ప్రకటించుట ఉచిత నిర్ణయమునకు సహకారి కాగలడు. ఎంతదూరము ప్రభుత్వాధికారుల యర్థమును గ్రహింపజూచినను మాకిప్పటికిని ఈ రుప్యాయాశ్రయన నెక్కువయవయోగము ఉదనియే తోచుచున్నది మన మేయే వస్తువుల నెగుమతి చేయగలమో కొంచె మించుమించుగా రుప్యాయ ఆయావస్తువులనే ఎగుమతిచేయగలదు మన మేయే వస్తువులను దిగుమతి చేసికొనుచున్నామో రుప్యాయ ఆయావస్తువులనే దిగుమతి చేసికొనవల్సి యున్నది. ఏ రెండు దేశములకుగాని వ్యాపారబంధములు నెట్లు కావలయు ననినయెడల ఇట్టి పరిస్థితులు కనకరావు. మనము పెంచునట్టియు సిద్ధముచేయునట్టియు వస్తువులు వారి కవసరములుగా నుండవలెను. లేదా వారు పెంచునట్టియు సిద్ధముచేయునట్టియు వస్తువులు మన కవసరములుగా నుండవలెను. లేదా రెండు దేశములలో నొక్కదేశములో కమ్యూనిక్ష్ వ్యాపారమును నడుపునయె యుండే రెండవదేశములోని యుత్పత్తులను తాను తీసికొని అక్కమునకు పంచిపెట్టు శక్తి కలదిగా నైన నుండవలెను మొదటి రెండు పరస్పరములు ఇండియా రుప్యాల సంబంధమున నిజముగావనుట ఇదివరకే నిరూపించినాము. మూడవ పరస్పర గర్భితమైన శారవమునకు మనము నోచికొనియుండలేదు. రుప్యవారంతకంటెను తక్కువ నోచికొనినారు అందుచేత నేటి ఛార్జీకుగారి రుప్యాయాశ్రయవారితో గూడ ఒక్కయెరోపియనుప్రతినిధియే పోనిండు, అయిరోపి

యను హైందవ ప్రతినిధులు సమానముగానే పోనిండు, హైందవ ప్రతినిధులే యెక్కువగా పోనిండు ఉపయోగకరము కాబుదనియే మాకు దృఢతరముగా దోచుచున్నది. ఈవిషయమును మనప్రభుత్వమువారు మరియొక వ్యాయ మాలోచింతురు గాకయనియు ప్రతినిధులను బంపుటకు నిశ్చయించుకొందురేని సూక్ష్మతర విషయములతో గూడ తాము దలపెట్టిన కార్యక్రమమును ప్రకటించి ప్రజలవిమర్శకు వ్యవధి యిత్తురు గాక యనియు నమ్ముచున్నాము.

రుప్యవారి యాశలు

రుప్య విశేషాంగతులైన సోజిక్ గాన మొన్నటిదిన ముచేసిన ప్రసంగము బ్రతిమ సామ్రాజ్యమున కంతటికిని చిత్తకాంతినిచ్చునదిగానున్నది. రుప్యవారికి దక్షిణదిక్కున నుండ ప్రమాదము కార్యక్రమము వారకులు స్థాపనాతి భూములతో కమన పరిపాదుల ఏకత్వము ననుకూలము జరిగినయెడల రుప్యవారి యాశ తృప్తిపొందుట! ప్రాదేశభూమిపై రుప్య ఆశపెట్టుకొని యుండినది జూరుయండిన బెదరుపోతుల కీ రుప్యభూమి కాంతినిచ్చుచు గాక మని యెదురుమాడవలసి యున్నది. హయందభూమి యెప్పుడు ఇట్టి భయములకు లోబడునో గాంధీగారు హయందభూమి పరిపాలనాధికారులను పూరించుటకు బెంగళదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ గా నీకే కమలలోని సమయములు పెంచి 35 ఏండ్లలో వ్యయము కట్టిపెట్టుటకు చేసినారు. మన భూమి కి నునంత యే నీ యొక్క వ్యయమే ముంగి నే యే నట్లొనర్చినారు. ఈ వ్యయమంతయును తలంపని పలంపుగ నీ మహాసభగాని సమయము ఫలంత మయినదని యొకానొకరు చెప్పిమాట నిజము కావచ్చును గాని నేడు సంగ్రామము కలుగునని మాత్రము ఈవ్యయము చేయబడలేదు గావున దీనిని పట్టి దండుగయిన మా రాజనీతిజ్ఞులు ఖండించిన ఖండన మంతయు నేటికిని నిజముగానే యున్నది. ఈ మహా సంగ్రామానంతర మీ వ్యయముండుట ను పట్టిదండుగే యగును. అందులో ను రుప్యమును ఆంగ్లభూమికిని ఇంకసభ్యులు కుడిదిపడవ రుప్య రాజనీతిజ్ఞులు తియ్యకలెను సుప్రముగా వివరించు విషయము మననైపుణులు పూర్వమున్న యన్ని సంఖ్యలుండ వన వర ముండదు. హైందవులకు ప్రతిక కిత్తుని నియ్యదలంచిన యెడల మననైపుణులు బూర్తిగా తగ్గించవచ్చును. ఈ కిత్తునాదిక నిష్ఠయు లాలస్యమైనను రుప్యవారి మైత్రిచే మన నైపుణ్యములు తప్పుక తగ్గవలసి యుండును. ఏ విధముగా తగ్గింపవచ్చుననుట మనప్రభుత్వాధికారులు ఆలోచించిపెట్టుకొని యుద్ధానంతరము అయిరోపికి తెత్తురు గాకయని నమ్ముచున్నాము.

భార్యునెంటు జారి గెడెటు

జాను 3 కేదే జ్యోతిర్మర్తిగారి పుట్టుకదినముట వలన ఆదినమున కొరతనపుక చేసినట్లు నెలవీయ కలసిందని గవర్నరు గా రాజ్ఘాపించి.

మదరాసు ఎకొంట్లెంటు జరిగి అఫీసులో నూత్రం డెంటుగానున్న ఎన్. నీతు రామకృష్ణులు గారు ఏప్రిలు మొదటి తేదీనుండి యు ఫిఫ్తమాస్సిండ్లెంటు గా నియమింపబడినట్లు రాజప్రతినిధిగారు ప్రకటించుచున్నాడు.

బల్లారి అఫీస్లెంటు కమిషను సి. వి. బియ్యన తెల్ల గారు నెలపులోన్ను నందున వారిసామను (నెడరిక్ హాడింగు) గారు నియమింపబడి.

తిరుపత్తురు నంబూడ కృష్ణస్వామిశాస్త్రిగారు అగర్బు విశాఖపట్టణము జిల్లా కలెక్టరుగాను పదవినుండి డెప్యూటీ కలెక్టరు పదవిగా నియమింపబడి.

ఆంధ్రులగారికి నెల్లూరు జరిగి మ్యాటీ యియ్యబడింది. నెల్లూరు జరిగి మ్యాటీకుండి అయియు రామాచారాచార్యుగారు నెల్లూరు జరిగి మ్యాటీకుండి నెల్లూరు మ్యాటీకి చేయబడి.

మదరాసు గవర్నరుగారు జి. సి. లీచ్ గారిని చెన్నపురి రాజధాని నుండలి మైన్సు(గవల) ఇవ స్పెక్టరుగా నియమించి.

నెల్లూరు ఎక్సెక్యూటివు ఇంజనీరుగారికి జాను 6-న తేదీ నుండి 37 దినములు నెలవీయబడింది.

స్థానిక వార్తలు

దీపములవేళ్:— నేటిదినము 7 గంటలకు దీపములు కలిగింపబడును.

కాలమానస్థితి:— నేటిదినము అధికాష్టమ 90.6 డిగ్రీలు. అగ్రమాన్యము 88.0 డిగ్రీలు.

ప్రయాణములు:— నిన్నటి సాయంకాలము న్యాయమూర్తి సి. వి. కుమారస్వామి శాస్త్రియారు గారు ఉదక మండలమునకు బయలుదేరి.

ఆంగ్లో యిండియను పటాలము:— మిరటనుం దలి 7-న హుస్సాయిలతో కలియుటకొరకు 7 గురు సైనికులు నిన్నటిదినమున బయలుదేరి.

చెన్నపురి జంతుబాధా నివారక సంఘము:— సంఘనిధినిమిత్తము రావుసాహెబు సి. కట్టాశెట్టియారుగారు రూ 800 ల విరాళము నొసగిరి.

భారతీయ తంత్రసంఘము:— సంఘమువారి కిర సాంకర్షికసభ జూను 2-న తేదీ కుక్రవారమునాడు రాత్రి 8-30 గంటలకు ఎగ్జూక్యూ "హైబిటేషను"వద్ద జరుగును.

చెన్నపురి మహావిక వ్యాధి:— మే 27 న తేదీతో సంకమకు కారణముతో చెన్నపురియందు మహావిక వ్యాధి సోకినవారు 23రు, మృతిపొందినవారు 12రు.

ప్రాణముల గాచాడీ సందులకు బహు మానము:— దొరతనపు వైద్యుడు మాంటేకు థామసుగారి సేవకుడు నూకాయ అనువాడు యజమాని గృహమున రూ 2000 ల విలక్షణములను నవహరింపగా నతడు పోలీసువారికి కిహా దుచ్చెనను. పోలీసువాళ్లు తన్ను కట్టుకొనెదరను భయమున ఆసేవకు దొక నూతితో దమికి ఆత్మహత్య చేసికొన బ్రయత్నించెను. మెలాపూరు పోలీసు హెడ్ కన్ స్టేబు వానుజేనామూడు వెంటనే నూతిలో దమికి వారి పోలీసులు సంగ్రహించెను. ఆమకృతమునకు సంతసించి అధికారులు వానుజేనామూడుకు బం గానుపోదా బహుమతిచేసిరి.

చెన్నపురి అన్నదానసమాజము:— క్రిందటి 15 తోజులలో నీక్రింద సాదాపాదించినట్లు అన్నదానములు చేయబడినవి పునఃప్రతి మదాను గోవలదానుగారు 300 కి; ఎ. మణ్సుఖనుందర యాదలియారుగారు 100 కి; సి. ఎస్. శ్రీనివాసన్ చెట్టిగారు 100 కి; జి. సభాపతి యాదలియారు గారు 100 కి; ఆమిరాసీను జనమల్, ఆర్. వి. వందరబాబు చెట్టి, ముండ్రో సంద్రుచెట్టి, వి. వార్ధాసాంధిశామయ్య, ఎ. నుబ్బిమ్మగృహ మొదలియారు, వాడ చెల్వెప్పిళ్ల చెట్టి, విజయ నగరము: రాజా గోపాలరాజు గారు ఒక్కొక్కరు 50 కి మందికి; కృష్ణారావు, వి. అందమూర్తిగారు 25 కిమందికి; అన్నదానముచేసిరి. ఈ అన్నదానములుగాక విక్టోరియా మహారాజ్ఞి పుట్టుకదినమునాడు 100 కి; కూనూరు మీనాక్షీఅమ్మగారు భాద్రకాళ సందర్భమున 500 కి అన్నదానము చేయబడింది.

న్యాయస్థాన వార్తలు.

ఎగ్జూక్యూ పోలీసుకోర్టు.

ఎల్. ఎ. కోమయేడు గారు. 31-5-16.

దొరతనపు తొలియియ్యవారు:— సారసాంధ్య యను నతడు దొరతనమువారి సర్వీ అఫీసులో తొలియియ్యుల తీరు పని చేయుచుండెడివాడు ఈనెల 29 న తేదీని పం ముగించిన పిమ్మట నెలవీడికి పోవునపుడు రూ 50 ల విలక్షణము అద్దపు యాక్రమ తీసికొనిపోవుచుండెను. అంత పోలీసువారు వానిని పట్టుకొనిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు తేనువిచారించి నేరము నిరపరతి ముద్రాయకి మూడుమాసములు కఠింశిక్ష విధించిరి.

జ్యూరీ మహావిక కోర్టు నారాయణ మెననుగారు.

డాక్టరుగారికి జరిమానా విధింపబడుట:— ఏప్రిలు 24 న తేదీని ట్రామునుండిలో ఇద్దరుకులీలు తిట్టుకొనుచుండ గా డాక్టరు రాబర్టుసన్ గారు ట్రామునుండి కండక్టరువారి నవతలకు పంపిచేయ మని చెప్పటము, కండక్టరులు చేతు సందులకు డాక్టరుగారు కండక్టరుల చేతితెత్తుముతో గొట్టె ననియు వాగిసి యుంటిమి.

న్యాయాధికారి దినమునకే సంకయ విచారించి డాక్టరుగారిపై నేరము సాపించి రాబోవు కుక్రవారమున జరిమాన విధించెదనని చెప్పెను.

బరోపామహా సం గ్రామము

తెంటినో యుద్ధము రెండవ వ్యవస్థ యారంభమగుట

జనరలు హేగుగారు తెలియకరచిన యంశములు — ఇండియనుల స్థాపించుట

అంగ్లేయుల విజయము — జర్మనీయుల విశేష నష్టములు

జర్మనీలో ఆహారపదార్థముల కట్టపు — బంగారాదుల వ్యవసాయము ధ్వంసమగుట.

విల్సనుగారి ప్రమాదకర వచనములు — మైన్సుపత్రిక యసమృద్ధి.

ఇంగ్లాండు

వివరములు.

అండను మే 30:—52 వీక్కుపటాలముగోని కెప్టెన్ జ. ఆర్. బంటన్ ఆరువారముకి పి. ఎస్. జి. బిరుదమును, కెప్టెన్ ఎఫ్. ఎచ్. కేప్టెన్, ఎచ్. ఎఫ్. మార్షల్, రెస్టె వెంటు ఎచ్. ఫ్లైస్, రెండవ రెస్టె వెంటు పి. ఎఫ్. బెల్లి, ఎచ్. జి. ఇంగ్లిస్, గార్లకు మిలిటరీ క్రాసులను ఇయ్యబడిన వని గతములో ప్రకటించబడినది.

చార్లెస్ మెంటెనెఫర్

అండను మే 31:— చార్లెస్ మెంటెనెఫర్ జూన్ 20వ తేది వరకు విరమింప బడును.

ఆదాయపు పన్ను మినహాయింపు.

అండను మే 29:—నూటికి 5 పాసులు వడ్డీగల ఎక్కువైన పత్రముల సందర్భమున, సాధారణముగ ఇంగ్లాండులో నెలసరికి పన్ను వసూలు అయ్యును. ఇప్పుడుండి మినహాయింపవలసినదను వసూలు అర్హత కలిగిన నుపసాదితులను గురించి గాన ప్రజలపక్షాన తెలియజేయబడినది.

సాత్యమేధావుల దాడులు — శ్రీరాజుగారు దర్శించుట.

అండను మే 31:— శ్రీరాజు సాత్యమేధావుల దాడులకు వెళ్ళి బీజు వెళ్ళుటకును, సైనికులను సంకోచపరచుటకును చేయబడిన ఏర్పాటులను పరిశోధించి.

బోస్నియా విషమస్థితి.

ఆంగ్లేయులభావ మధిక్షేపంబగుట

అండను మే 29:—బోస్నియా విషమస్థితియందు ఆంగ్లేయుల భావమును జర్మనీయుల యాక్షేపించి. ఆయా యుద్ధముల విశేష గాధలయనువా రిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము ప్రకటించబడినది. కెప్టెన్ గ్రాడు మన దొరకను మాకుకున్న వైరమును వ్యక్తపరచి ప్రతియంశమున కెప్టెన్ గ్రాడులోని వాదనానికొకటి యుద్ధమునకును ఈ జవాబున విశేషకరింపబడినది. 1909 నుండి 1916 వరకు 29 వ తేదీని ఎవ్వరైనా గ్రాడు వాయుభాగి ప్రాచీన యుద్ధమునది యంశములను పొందుపరచబడినది. "సామమునై సర్వములకు అధికసహాయముల సొంతవారైనా యుద్ధములతోడనే దేవతలను సమర్పించుచున్నది. కాని యుద్ధమునాటికి పాపగింపము. ఎలవన విషయము వ్యర్థము. యుద్ధమే పాపగింప యూహించునది చాలభాగమునకు పాపానికి తప్పదు." అని ఎవ్వరైనా గ్రాడు వాదించియుండినది.

ఫ్రాన్సు

ఆంగ్ల రంగము

సేనాని ప్రకటించిన యంశములు

అండను మే 29:—పశ్చిమరంగమున తా మాధికత్వమును కపొందిన నాటకము జరిపిన యుద్ధమును హేగ్ గారు 19 వ తేదీని తేల్చివేయగ వెల్లడించిరి. ఈ యుద్ధమున (ఫ్రాన్సు రాష్ట్రమున) హైందవులూర్విన సేనానియడబడినది. ఫ్రాన్సు దేశపు కీర్తివ్యస్థితి ఈ సైనికులకు నూతనమైయున్నది. యుద్ధ కార్యములు కూడ విరిగి కొత్తవైయున్నవి. అయినప్పటికిని హైందవ సైనికులు విశేష వైర్యసాహసములతో నొకసంకల్పమున పోరాడిరి. వీరిని ఫ్రాన్సునుండి రప్పించుట హేగుగారికి సంభావనమగుచున్నది. గాని ఎప్పుడు నున్నను ఈ సైనికులు ఫ్రాన్సునుండి వెళ్ళు వర్తించిరి అట్లు వర్తించగలరని జనరలుగారికి ప్రాగ్ధ విశ్వాసము కలదు. వెళ్ళుచున్నప్పుడు పరామనేనకు విరామము గలిగింప పరామ

రంగమునందలి చాలభాగమును జనరలుగారు రాక్రమించిరి. మిత్రములను నుపేక్షించిన సహాయ మిత్రములతో ఆధిని వేశన సైనికులు ఇంగ్లాండు దేశమున క్రొత్తగ గూర్చబడిన సయినకులు రాబట్టి పరామరంగమునందలి యాభాగమును దీసికొని వీలుకలిగింది. శత్రుసేన లాత్సాహసములై యుండుటచేతను, నున సైనికులు ఉదారభావాలై యుండుటచేతను ఈ కార్యము నెలకొంది.

పరామనేలు వెళ్ళుచున్నప్పుడు నొసర్విన కార్యములు (ఫ్రాన్సు రాష్ట్రము) పొందియుండిన ఘోర కనుగుణములై మిత్రమునందలి వారికి కడునష్టము కలుగజేయుచున్నది. జర్మనీయులు చాలమంది సైనికుల గోలపోయి గౌరవహీని జేరిరిగాని ఇంకాను తగ్గ లాభమేమియు వారికి కలుగలేదు. జర్మనీ కండకములను ముట్టడించుటయందు ఆంగ్లేయ సైనికులు ఉత్సాహమున, విరామములేని మందుగని యుద్ధమున, తెలుసునిగు పాతకాలల సేర్పరుచుట మున్నగువాటిని జనరలుగారు విధులముగ వివరించిరి. విమానదళములు కొనియాడదగినట్లు వర్తించిరి. కీర్తివ్యస్థితి గల చాల వ్యతిరేకముగ సంకుటలను శత్రువిమానములు బయలుపెడల సాహసించి యుద్ధమున అట్టి సమయమున గూడ మన వైమానికులు బోయి ప్రదేశములను శోధించుచుండిరి. శత్రు ఫిరంగులనుండి బాల్లులు వెడలుచుండినను భూమికి కడు సమీపమున నుండునొక మన విమానములు తిరుగుచుండెడివి. కాని శత్రు విమానము లిట్లు సాహసించునపుడు ఘోర విమానముల రాగని వేగు విమానములకు సహాయముగ కొన్ని విమానముల సంపదలని యుండెను. ఇంకవలన వేగులని ఆభ్యంతరము లేక యెక్కువ తీర జరుగుచుండెడిది. పరిపాలకు లకలంబించి విధానములు చాల పొందికనుండి వ్యధావ్యయముల లేకయున్నవి. ఫ్రెంచిగారి సభింపించుచు ఫ్రెంచి గారి నొసర్విన ఘనకార్యములు వారికింద సేన యొసర్వినవాడు మెప్పుకొందురని జనరలు హేగు గారు తేల్చి వుండిరి.

దొంగను హేగుగారి రిపోర్టు

అండను మే 29:— సర్ దొంగను హేగుగారి రిపోర్టు ప్రకటించిరి. టిబెట్టి కాజుగ ఎగ్రానులకు నడుమకున్న వారి కొన్ని స్థానముల యందున్న శత్రుఫిరంగిదళము గత 24 గంటలలోను చాల తీవ్రతతో చరించెను. లూనుయొద్దకును సహాయ సేనలవై మారంగములై విన్న ఉదయముననే ఫిరంగులు గాల్చుట ప్రారంభించిరి. పగలంతయు శత్రువునై వ్యయము విరామము లేక పోయి యుద్ధ స్థానముల వర్షితివై విన్నఫిరంగుల బాధచేసినది. ఎగ్రాను ఫరమును పరిపరములను తీవ్రముగ ఫిరంగుల తీవ్రబాల్లలకు సరియైనవి కొన్నివోట్లు మేము ప్రత్యుత్తరమిచ్చి శత్రువిజృంభణము నణగింపితిమి. లూను ప్రదేశమున మారముల స్థానముల కావల విశోధిసేనలు మందుగనులతోవిన్సినది. మేమెట్టి శ్రీకోరులకు సామీప్యముక ఆంగ్లసంక్షేమమును రీంబ్రాంటుయొద్ద ఫిరంగులు కాల్చబడినది. కాని యుద్ధమున ప్రమాదకరముగ నుండలేదు. జిల్లిబెక్ నుండి హూట్ బరకు నుండు రంగములై విన్న ఎల్వరుడింగ్ పరిసరమునను అగ్నిగోళములు వేయబడినవి. హూట్ బరకు ముఫిరంగిదళములు కండకపుగోడకు వరులగాట్టి ముఫిరంగియుండు స్థానముల నాశన మొనరించినది. శత్రుఫిరంగుల వెనుకమును ముఫిరంగులు శత్రువుల కపారనష్టములు కలిగించినది. గత 24 గంటలలోను పదాతిదళ యుద్ధము జరుగలేదు. విమానములమిత్రము చాల యధికమగు పోరాటమును జరిపి విజయముల నందినది. జర్మనీవారి విమానము లంతగా కానరాలేదు.

ఫ్రెంచివారి రిపోర్టు.

హేగు మే 30:— గతరాత్రున పరామవారిట్లు ప్రకటించిరి:— మూడునది ఎడమభాగమున జర్మనీయులు ఫి

రంగుల తీవ్రముగ గాల్చి యుంకిరమున, ఆవోకోరు క్యూమి యగులకు నడుమనుండు మాతాలూకు భగ్గతు ద్వితీయవంతులను రెండుసార్లు ముట్టడించిరి. రెండుసార్లును ఓడింపబడి విశేష నష్టముల నందిరి. 304 గుట్టకు పశ్చిమభాగమున, గుంపుగూడిన శత్రుసేనలు చెదరగొట్టబడినవి. మాల్కోము క్యూమియగులకు నుండు శత్రువైర్యములు ముమ్మల దాకినవి. మేము వాననోడించితిమి. ఇటు జర్మను వైర్యములు మా కండకములతో కొంత భాగము నాక్రమించుకొనినవి. దోమాంటునకు తూర్పునను పశ్చిమమునను తీవ్రముగ ఫిరంగిదళ యుద్ధకార్యములు నడచినవి.

రుస్సా

రవ్యను సేనలు

కెప్టెన్ గ్రాడు మే 30:— 1917 సంవత్సరమున సేనలలో చేరవలసినవారు సేనలో చేరుచుండిరి

కాక్సును యుద్ధము

పీటరుగ్రాడు మే 30:— రవ్యవా రెట్లు ప్రకటించుచున్నాడు:—రావెండ్రు ప్రాంతమునందు యుద్ధము జరుగుచున్నది. మన సామగ్రిని మోసికొని పోవుచున్న బండ్లకు శత్రుయొకటి అడ్డుపడగా, వారిని చెదర గొట్టితిమి

ఇటలీ

ఆస్ట్రియనుల ముట్టడి— ఆటాక పరుపబడుట.

అండను మే 30:—ఆస్ట్రియనులను ఆస్ట్రియావారి ముట్టడి కార్యములు ఆటంకపరుపబడినవి ఎవయోగ్ ప్రదేశ మధ్యభాగమున మాత్రము వీరి తీవ్రతయ జగలేదు. ఇటు వారుదినములు అతివట్టుదలతో 10 కిలోమీటర్ల రంగమున ఆస్ట్రియను సేనలు ముట్టడి నలపినవి. నుమారు 4 వేల పటాలముల ఫిరంగులతో అధికనష్టముల నందినవి. తెంటినో పోరాటముయొక్క మొదటిభాగము ముగిసినదనియు, రెండవభాగము ప్రారంభమగుచున్నదనియు చాలమంది అభిప్రాయపడుచున్నారు. రంగమునం దంతటను ఇటలీవారి సయ్యిక వంతులు బలపడుచుండినవి. ఈ యంశములు రోమునగరమున నుండి తింతివార్తల మూలమున తెలియజచ్చినవి

ఇటలీరంగము.

ఆస్ట్రియావారి ముట్టడి.

రోము మే 30:—ఇటలీవారి రెట్లు ప్రకటించుచున్నాడు:—ఎడిజ్జి ఆగ్నాలోయల మధ్యనున్న స్థానములను శనివారమురాత్రి ఆదివారము ఉదయము ఆస్ట్రియావారు తీవ్రముగ ముట్టడించిరి. వారి ముట్టడులు భగ్గుమరును వచ్చెను. పోసినా—ఆస్ట్రికో ప్రాంతమునందు తీవ్రముగ ఫిరంగుల యుద్ధము జరిగినది. పోసినాకు దక్షిణముననున్న మనస్థానములను యెదిరించినప్పుడు తీవ్రముగ పోరాడి చాలనష్టము కలిగించి శత్రువులకు వెనుకకు గొట్టితిమి. ఆస్టియా గోపితభూమి మీది స్థానములందు మనకు స్థిరపడుచున్నాము. ఇకడ్లనుండి ఫిరంగులను వేసిన యెడల గుండ్లు ఆస్టియా గో ప్రదేశమునందు పడును. రెండు ఫిరంగిదళములు శత్రువులు మాంటి మోకై దగ్గ ముట్టవేసికొనక వారిస్తీత్రముగ యెదిరించి వెనుకకు గొట్టి వారిని రక్షించితిమి. సర్వజ్ఞ లోయలో కొంచెముగ, పోరుజరుగుచున్నది. డెక్లిన్ ప్రాంతములందు ఫిరంగుల యుద్ధము జరుగుచున్నది.

గ్రీసు

గ్రీసువారికి ఋణము.

క్రొత్తహామి కావలసినట్లు.

అండను మే 30:— "కారిస్టు ఇటాలియాపత్రిక ఏథెన్సువిలేఖకు డిల్లు తెలియజేయుచున్నాడు. గ్రీసువారు ఋణముకొరకు ఒక బ్యాంకు సంఘమువారి వ్యవస్థాపకతయిల్పించుచు, కావల్సినా కనుబీగు ఎవరుతి దిగుమతి కన్నాను ఇండుకు హామిఇచ్చి: బల్గేయా, జర్మనీవారి కోరిక ననుసరించు కావల్సిన గ్రీసు గాని పదలిపెట్టు నునీరచ్చినది. కావున బ్యాంకుసంఘమువారు కొత్త హామిని కోరుచున్నాడు. అప్పువోరునో లేదో తెలియజున్నది.

బల్గరు సేనలు ముందుకుపోవుట

ఏథెన్సు మే 29:—బల్గేయయు దగ్గరటిక, స్పాటా వొలను గూడ నాక్రమించుకొని కరలపైకి పోవుచున్నవని తెలియజచ్చినది.

మెసపోటమియా

మెసపోటమియా యుద్ధము.

ఆంగ్ల-కర్మణ్య సేనా కలియటం.

లండను మే 30 :— పీటర్ బుగ్గెను డివార్త కచ్చి...

అమెరికా

విల్మింగ్టన్ యుద్ధము.

వాషింగ్టన్ మే 29:—ప్రస్తుత యుద్ధములో సరి...

మరణము

జేమ్స్ ఎన్ హిల్లు

లండను మే 30 :— ఇరవయ్యల యజమానియ,

జర్మనీ

జర్మనీ రాష్ట్రమున ఆహార పదార్థములు

లండను మే 30:—జర్మనీలో ప్రజల కొరతను...

ప్రజల కందరకు ఆహారము కొరతను గూర్చి...

ఈ సాక్షి పంటలపై జర్మనీయులు కొండంత యాత...

పడనిను ముందులు.

లండను మే 29:—ప్రస్తుతముండి సామానుల దింపు...

టర్కీ

ఆంగ్లేయులు బాష్కరును పుట్టకొనుట.

దానిత్రాహుల్లము.

లండను మే 29:—తెమ్మపత్రిక తెమ్మలో విశేష...

జర్మనీల కల్పన

తనకుముందు ఆంగ్ల సేనలను డాడ్మనులను తరము...

బల్గేరియా

బల్గేరియా రాజు

చంపుటకు మట్టము

లండను మే 29:—కంకార్డియాపై తిరు సోఫీయా...

బల్గరులు గ్రీసుకుర్మము నాక్రమించుట.

గ్రీకుల కోపము.

లండను మే 29:—బల్గేరియను డెయరహిస్సులోనికి...

మిత్రుల బల మధికమున మున్నది కాన స్వతంత్ర...

లెల్లరు సేలదాడి - మేసపోనియ

ప్రజల యోగ్రహము.

లండను మే 29:—బల్గేరియను దాడి కచ్చి కను...

మేసపోనియలో నొక మీటింగు జరిపబడినది...

బంగాళావర్షము.

కలకత్తా మే 30:—ఈ సాగుకాలమున బంగాళా...

భారతీయ వర్తకము.

కల్కత్తా మే 30:—మలబాజిల్లా కాంగ్రెసు...

దేశీయతంత్ర వార్తలు

లూకానోనునందు గాలికుమారము

24 గంటల కాలము ఉక్కుపోసి యనంతరమున విశేష...

రివ్యను దేశీయుడు.

టిబెటుదేశము దాటిన బ్రహ్మాండము.

కలకత్తా మే 30:—పోంజివ్ ఆరు రవ్యను దేశీయుడు...

అరేబియా సముద్రము.

ఋతుధర్మముల బట్టి అల్లకల్లోలముగ నుండుట.

కలిజోనియ అను మెయిన్ స్త్రీయ 29 తేదీ రాత్రి...

పోలీసునా కొరతమునకుని తురాకతో గాల్పుట

కొమిల్ల లైబ్రరీయము 29-న తేదీ సాగుకాలము...

అనిబెసెలమ్మగారు.

కలకత్తా మే 30:—ఈ మి యది కాలమున కలక...

ఇంగ్లీషు మెయిన్ స్త్రీయ — 9 న తేదీ బొంబాయిలో...

వాయు కాన్సర్వేషన్:—గ్రీందజీ అదివారమునాడు...

విల్వనగర యువస్వామి.

తైయ్యకల్పిక విమర్శము

కలకత్తా మే 30:—తైయ్యనకు ప్రతి కిల్లు తింటినా కన్నెను. కాంతిపాతన సంఘము నెట్లు విల్వనగరం నుండి ప్రసంగమును తైయ్యన కల్పిక విమర్శించుచు విల్వనగరం నెను. విల్వనగరం నుండి వచ్చిన వారిని బ్రహ్మచర్యమునకు గొనివచ్చుచున్నది. ప్రస్తుత సంగతియందు యొక్క ఉద్దేశములను గాని కారణములను గాని ఆ మేరకా వారికి సంబంధము లేదని విల్వనగర రచయితల నమ్మకము. ఆనందు తిరునెలై ను కేయ విధియై యున్నది. యాత్ర యాత్ర నిర్ధారణమునూడ తాట స్థలమును బహించి యూరకుంటుంటు ఆమెకావారి వారి పరిమళము కలుపు. ఇదిగాక ఇట్టిభావము విల్వనగరం బలాంతగామికి నను రసంబంధరేఖలలోని భర్తృత్వములను వ్యతిరేకముగనున్నది. తెల్లయము వ్యవహారమును సరికొనిన దాక్షుడు విల్వనగరం నిరాకరించుచుండెడి. దోహతులై తెల్లయము నెదిరించినవారల కను, వ్యాధులై తెల్లయమును సంరక్షించు వారల కను సంధిజడల వైదికారణము తమకు వాక్కునిచ్చునని విల్వనగరం తలపడుచున్నది. రాజకీయసంస్థలను విల్వనగరం రిటుల నొనర్చుచు నుండినందుగాని ఆమెకావారి అంతఃకలహమును వ్యాధులను తమ యుద్ధములలోకి తొలగియ్య మిక్కిలించుచు వారియొక్కవారి స్వప్రయోగ తెలియజేయుట ప్రయత్నము యుద్ధము మిక్కిలించుచు భర్తృత్వము మొదలుపెట్టుచుండెడి. కాని జర్మనీయులు బలగొన్నవై న్యూలాభమునకై చిన్న రాష్ట్రముల నణగారొక్క నీయద్దమును కల్పెతుకముగ లేవదీసి. ఇట్టి సంగతి ఈ ఉద్దేశము. ను సమాచారముగ నుటకు మిక్కిలించుచు వారి కంగీకరించు. శత్రువుల పొంకనుబడి, మిత్రులు సంధిచేసి కొందురు. తద్వల్లతిరేకముగ జరగజేందు.

మనపాటేమియో యుద్ధము.

జబ్బుచేసినవారు లాహోరు వచ్చుట.

లాహోరు మే 30:—మనపాటేమియో రంగమున దెబ్బలు తగలినవారు జబ్బుచేసినవారు 82 గురు ఒకటి రెండుకోజుల క్రిందకు లాహోరువచ్చిరి. కలువద్ద ఖుదాయిగ కట్టుకొనబడినవారిలో ఆరుగురున్నారు. కట్టుకట్టలలోగిరియిన వారిలో జబ్బుచేసినవారిని టర్కీవారు ఇంగ్లీషువారు తెక్క జూచుకొని టర్కీవారిని టర్కీకి ఇచ్చివేసిరి. బ్రిటిషుపాలకుల ను ఇంగ్లీషువారికి ఇచ్చివేసిరి. ఇంగ్లీషువారి వంతుకవచ్చినవారిని వైద్యశాలలకు తీసికొనివచ్చినారు. టర్కీ నీయారుగురుచేరి యున్నారు. టర్కీ నొకడుడోలేమాయుజుడు. ఇతనికి ఫిరంగిగురు తగిలి నందున కాలుకుట్టెనుచేసి కాలునతీసేయ వలసివచ్చెను. ఇతనికి దెప్పనాలుగు మాసములకింద తగిలినది. ఒకరును చిరాయుడు. ఇతరులైన కంటచేయుటకు పనికిరానిది దాక్షులతో చెప్పెను. కలువద్ద జబ్బుచేసినవారిలో చాలమంది లాహోరుకు ఆసువాధికరణ బాధపడుచున్నారు. వీరు చిక్కికొన్నవై పోయినారు.

బ్లూ వెనుకటిగవచ్చు మరకెంచుట.

రంగూరు మే 31:—కల్లులు సుభిచెగారాకస్మిక్ముగ తయ్యకమునకు చురకెంచెడి. వారి సమాధివై నంచుటకు ఆదేశించుకొనిన వచ్చు ప్రవర్తనలను నొకటిని సర్ మా కోర్టు బట్టకుగాన కంపును కడగగారి యద్యోగుల సమాధిచేసిరి.

ముంచుబడిన పొగనాన

లండను మే 30:—చుట్టకరావముద్రముగా "ట్రంకుట్" అనే పాద ప్రేమించి నెట్లబడి. అట్టికన్నలో వాచికులు బంధుబడి.

కైబరు రణరంగమునకు వెళ్లుట.

కంపురదం మే 30 —కయజర రణరంగమునకు వెళ్లి చాటు. బర్మను తుట్టకుంటి దాక్షుడు తెల్లకొ హల్మెగురు బర్మనీ సామ్రాజ్యములో రాష్ట్ర మగు బడియామొక్క రాజుతో ద్వై భద్రసంగములను జేసెను.

వర్తనుయద్దము—101 వ దినము.

లండను మే 30:—వర్తను ఘోరసంగతియయొక్క 101 వ దినమున ఇరకతులవారును సతితీక్షణుగా నుపడిరి. భరణిలనుకొట్టుట మూడుమూడు కన్నమును మార్మొమ్మి క్షాత్ర విశిష్టముగనుటగా సామంతులముచేత ద్వైభవయ్యెను. ఈభావమునందలి అన్ని తావులూ సతిబలవత్తరముగా కేసునిలువచ్చి పడి. కొత్తగావచ్చిన యొక డివిజను (40,000) బర్మను సేవ భద్రములలో భోరెక. ఫ్రెంచి వారి సానను బుట్టు మార్మొమ్మి కొందరికొక్కన శత్రువులు కల్పించుటగా యన భీరంగులను నోడించి వారతోలిమి.

గ్రీను వేళపు వ్యవహారములు.

లండను మే 30:—చుట్టకుంటి దాక్షుడు సర్మొనిక విశిష్టముగనుటగా సామంతులముచేత ద్వైభవయ్యెను. ఈభావమునందలి అన్ని తావులూ సతిబలవత్తరముగా కేసునిలువచ్చి పడి. కొత్తగావచ్చిన యొక డివిజను (40,000) బర్మను సేవ భద్రములలో భోరెక. ఫ్రెంచి వారి సానను బుట్టు మార్మొమ్మి కొందరికొక్కన శత్రువులు కల్పించుటగా యన భీరంగులను నోడించి వారతోలిమి.

తైయ్యకల్పిక సమాచార విశిష్టముగనుటగా సామంతులముచేత ద్వైభవయ్యెను. ఈభావమునందలి అన్ని తావులూ సతిబలవత్తరముగా కేసునిలువచ్చి పడి. కొత్తగావచ్చిన యొక డివిజను (40,000) బర్మను సేవ భద్రములలో భోరెక. ఫ్రెంచి వారి సానను బుట్టు మార్మొమ్మి కొందరికొక్కన శత్రువులు కల్పించుటగా యన భీరంగులను నోడించి వారతోలిమి.

సంధిజడల వైదికారణము తమకు వాక్కునిచ్చునని విల్వనగరం తలపడుచున్నది. రాజకీయసంస్థలను విల్వనగరం రిటుల నొనర్చుచు నుండినందుగాని ఆమెకావారి అంతఃకలహమును వ్యాధులను తమ యుద్ధములలోకి తొలగియ్య మిక్కిలించుచు వారియొక్కవారి స్వప్రయోగ తెలియజేయుట ప్రయత్నము యుద్ధము మిక్కిలించుచు భర్తృత్వము మొదలుపెట్టుచుండెడి. కాని జర్మనీయులు బలగొన్నవై న్యూలాభమునకై చిన్న రాష్ట్రముల నణగారొక్క నీయద్దమును కల్పెతుకముగ లేవదీసి. ఇట్టి సంగతి ఈ ఉద్దేశము. ను సమాచారముగ నుటకు మిక్కిలించుచు వారి కంగీకరించు. శత్రువుల పొంకనుబడి, మిత్రులు సంధిచేసి కొందురు. తద్వల్లతిరేకముగ జరగజేందు.

బొధినియోగల్గు ముంచుకరుగుట.

లండను మే 30:—నెట్లబడినయొక్క కోమెల పొగను విశిష్టముగనుటగా సామంతులముచేత ద్వైభవయ్యెను. ఈభావమునందలి అన్ని తావులూ సతిబలవత్తరముగా కేసునిలువచ్చి పడి. కొత్తగావచ్చిన యొక డివిజను (40,000) బర్మను సేవ భద్రములలో భోరెక. ఫ్రెంచి వారి సానను బుట్టు మార్మొమ్మి కొందరికొక్కన శత్రువులు కల్పించుటగా యన భీరంగులను నోడించి వారతోలిమి.

యుద్ధప్రస్తావనము
కల్పికాభిప్రాయము.

లండను మే 30:—నెట్లబడినయొక్క కోమెల పొగను విశిష్టముగనుటగా సామంతులముచేత ద్వైభవయ్యెను. ఈభావమునందలి అన్ని తావులూ సతిబలవత్తరముగా కేసునిలువచ్చి పడి. కొత్తగావచ్చిన యొక డివిజను (40,000) బర్మను సేవ భద్రములలో భోరెక. ఫ్రెంచి వారి సానను బుట్టు మార్మొమ్మి కొందరికొక్కన శత్రువులు కల్పించుటగా యన భీరంగులను నోడించి వారతోలిమి.

ind

The Great Sukkar Irrigation Project.
Original Plans Modified.

KARACHI, May 30.
The "Daily Gazette" states that the scheme for the complete project for the Sukkar barrage recently put forward by the Government of Bombay and approved by the Government of India differs to some extent from the one previously submitted. One change is the inclusion of the right bank canal another which is entirely the outcome of a suggestion made by the London Committee is the abandonment of the original site for the barrage and headworks and their location at some distance below the gorge. This change of position is not expected to effect the eastern Nara supply channel adversely. But in case it does there is a proposal to provide it with a new mouth below the gorge connecting it at a distance of seven miles on to the present channel through a gap between the Kohistan hills said to be a former passage of the river. The whole scheme is expected to cost a little over 11 crores of rupees and the ultimate revenue is estimated at about 62 lakhs of rupees which works at about 51.2 per cent return on the capital outlay.

Mysore.

Charge of Rash and Negligent Driving.

BANGALORE, May 30.
The case in which Dr. Achutha Rao's syce Kandaswamy was charged with causing death to a Mahomedan cyclist, Abdul Rahim, by rash and negligent driving on 15th instant was taken up to-day for hearing by the Second Magistrate, Civil and Military Station, Bangalore. Mr. Robert, Chief Inspector of Cantonment Police, assisted by Mr. J. F. Mathias conducts the prosecution, while the accused is defended by Mr. M. G. Vardachar, Advocate. Dr. Achutha Rao, retired Senior Surgeon of the Mysore service, stated in the course of his evidence that on the 15th May he was driving from Commercial Street towards the market and, while entering Richard Square, his carriage collided with a cycle, causing the death of the rider. Before he employed the syce he had enquired and made himself assured that he was a careful driver. The case is proceeding.

South India.

Security From "New India"

Protest Against Government Action in Calicut.
CALICUT, May 30.
The Malabar District Congress Committee met last evening and passed the following resolution to be sent to Mrs. Annie Besant: The Malabar District Congress Committee is painfully surprised that the Government of Madras has thought it fit to demand security from you whose loyalty to England and love for India is undoubted. Pray, accept Rs. 100 as our contribution.
A public meeting also is being convened to protest against the action of the Government.

Burma

Death of Ex-Governor of Basrah.

RANGOON, May 31.
His Honour Sir Harcourt Butler sent a wreath in the form of a crescent to be placed upon the grave of Colonel Subhi Bay, Ex-Governor, Basrah, who died suddenly at Thayetmyo. His Honour also conveyed his condolence to the staff.

BRIEF TELEGRAMS.

The Homeward mail which left Bombay on the 9th May was delivered in London on Monday.

The P. and O. "Sardinia," with the mails and sixty passengers, left Bombay Harbour yesterday evening at 4-30.

General Sir Arthur Barret and Lady Barret were among those who arrived by the Mail steamer "Caledonia" on Monday night.

The Indian Merchants Chambers Bureau have cabled to the Secretary of States for India and also to the Viceroy protesting against the amendment of the India Consolidation Act.

A letter has been received in Calcutta intimating that J. S. Sieowright of the Coosipore Artillery Volunteers has been awarded D. G. M. He went to East Africa with the Calcutta Battery in September 1914 and has been in all scraps with the enemy since that time.

Mr. C. Simpson, Bangalore Journalist has received the following letter from the Director of Medical Services in India expressing appreciation of his services while serving at Kitchener Hospital at Brighton. Mr. O. Simpson is informed that Colonel Sir Bruce Seton I. M. S., late officer commanding Kitchener Hospital, Brighton, has expressed his high appreciation of Mr. Simpson's services whilst serving with the Unit in England.

LONDON, May 30.
The British steamer "Trunkby" has been torpedoed in the Mediterranean. The crew were landed at Algiers.

AMSTERDAM.—The Kaiser has returned to the front.

PARIS.—Terrific new assault at Verdun marked the 101st day of the battle of Verdun. The communique says that the bombardment redoubled in violence west of the Meuse and was especially severe at dusk between Morthomme and Cumiers. Then the enemy delivered a very strong attack on all positions in this sector. A fresh division newly arrived being engaged. All assaults against eastern slopes of Morthomme where our positions are established were defeated by our fire. Further eastward in the region of Caurettes Wood after fruitless attempts by the Germans who suffered losses we were obliged to withdraw from advanced elements. To south of Bethincourt Cumieres road the enemy despite repeated efforts were unable to dislodge us from the southern outskirts of Cumieres. Bombardment continued intensely during the night time. The only incident east of the Meuse was heavy artillery fighting westward of Douaumont.

ROME: A Magnificent feat has been performed by an Italian submarine which entered Trieste harbour and sank a large transport.

The communique from General Haig says the enemy aircraft yesterday was more active than usual one of our machines was shot down in combat in air and fell in our lines. An hostile machine was forced down out of control behind the enemy lines. We exploded a mine at night southeast of guinchy. Two German mines at Souchez and Neuville failed appreciably to damage out trenches. To-day has been quieter than usual. There have been no infantry actions and little artillery activity.

The Petrograd communique reports minor fighting on Ratmer, Brisker, Scale and on a greater part of the front There has been no change in the Caucasus.

The "Munchner Zeitung" reports Mr. Gerard, American Ambassador in Berlin as saying that although months may pass before peace idea assumes tangible shape he is unwaveringly confident that peace is already on the way. M. Rodzianko has told an American journalist that there is no peace party in Russia.

The "Morning Post's" Salonik correspondent says that the success of Anti-Bulgarian demonstration was due to General Sarraill's providing a large armed force to keep order and prevent interference. The chief of the Police had previously announced that he would not permit a demonstration.
The "Times" Salonika correspondent states that two soldiers shouted for Germany and Kaiser and the police had difficulty in preventing their being lynched.

The "Corriere Della Sera" commenting on the limitation of activity to Verdun and Trentino suggests that the Allies possibly consider a general siege is preferable to a general offensive.

A Copenhagen correspondent of the Central News says that ice is drifting from the Gulf of Bothnia preventing both carrying on trade and submarine activity.

The Rome communique states that the situation is generally unchanged on the whole front except in Posina zone in Upper Astice where we yesterday had a foretaste of the renewal of the enemy offensive southward off Posina the enemy after an intense artillery preparation attacked in the direction of Sogliadicampiglia and Monte Prisfores. After a desperate struggle we retrained our positions. On the northern slopes of Monte Sarmichale we exploded powerful mines wrecking a long stretch of Enemy's trenches.

LONDON, May 31.
Last night's communique reported very violent bombardment in Morthomme Cumiers region and moderate artillery activity on the right of the Meuse and in Woivre. Nothing to record occurred elsewhere.

THE GREAT WAR.

Second Phase of Trentino Battle Begun.

GENERAL HAIG'S REVIEW: TRIBUTE TO INDIANS.

British Achievements: German Heavy Losses.

PRESIDENT WILSON'S DANGEROUS PHRASES: "TIMES" PROTEST.

FOOD SCARCITY IN GERMANY: POTATO FIELDS SWEEPED AWAY.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

The King's Tour.

LONDON, May 30. The King has visited Southampton docks and inspected the arrangements for the embarkation and entraining of troops.

The D. S. O. Conferred.

LONDON, May 30. The 'Gazette' announces that the D. S. O. has been conferred upon Captain J. R. Wynter 52nd Sikhs and the Military Cross upon Captain F. H. James 10th Welshes rifles, H. F. Marsh 2nd Gurkhas, Lieutenant H. Finnis, 53rd Sikhs, and Second-Lieut. F. F. Bayley and H. G. Ingles, Indian Army Reserve.

Exemption From Income-Tax.

LONDON, May 30. In the House of Commons Mr. McKenna announced that he proposed to move an amendment to the Finance Bill exempting from income tax, in respect of five per cent Exchequer Bonds, persons not ordinarily resident in the United Kingdom, irrespective of conditions of domicile.

Britain in Bosnian Crisis.

Foreign Office Reply to Bethman Hollweg's Charge.

LONDON, May 30.

The Foreign Office has issued a statement in reply to Herr von Bethman Hollweg's charge that Britain's attitude during the Bosnian crisis was bellicose. The statement shows that the Ambassador at Petrograd avoided anything calculated to widen the breach between Petrograd and Vienna, and also reproduces the despatch dated 27th February, 1909, to the Ambassador, in which Sir Edward Grey says:—"I have made it clear that we shall support Russia in getting economic concessions for Serbia by diplomatic support, but we shall not press things to the point of war which would possibly involve the bulk of Europe and would be out of all proportion to the interests at stake."

Interesting Review by Sir Douglas Haig.

Warm Tribute to French at Verdun.

LONDON, May 30.

A despatch from General Sir Douglas Haig, dated May 19th, gives a survey of the British operations on the Western Front since he assumed command. He pays a tribute to the part played by the Indians in France. They gave a year of valuable and gallant service under conditions of warfare of which they had never dreamed and in a climate peculiarly difficult for them to endure. General Haig regrets their departure, but does not doubt that they will continue to render as gallant and efficient service elsewhere as they have already done in France.

General Haig says the only great incident has been the taking over of a considerable portion of the French front in order to relieve the French at Verdun. This was the only assistance asked for by our Allies. The delicate operation was made possible by the arrival in France of the Dominion troops and new formations from Britain. The operation was carried out with complete success owing to the goodwill of all ranks and the enemy's lack of enterprise.

General Haig says that the French exploits at Verdun are worthy of the high tradition of the French army and are of a great service to the cause of the Allies. The heavy losses of the Germans both in men and prestige are without any compensating advantage. General Haig speaks of the gallantry and dash of the British in raiding German trenches, the constant strain of mining warfare, the continual activity behind the lines, and the establishment of training schools. He praises the work of the flying Corps Reconnaissances have been made in weather when no hostile aeroplane has ventured out. Our men never hesitated to fly low under the fire of the enemy's guns when necessary, whereas the enemy's activity was mainly on his own side of the line. General Haig says with the appearance of the Fokker it became necessary to escort reconnaissance planes in order to carry out the work as efficiently as ever. General Haig says the developments in the technical side of the air service are no less satisfactory than its purely military progress. He commends the work of the administrative services affirming that economy has attended the good methods adopted and concludes with a generous appreciation of the labours of Field Marshal Lord French, saying "Those who served under him appreciate the greatness of his achievement."

Fighting on British Front.

Sir Douglas Haig's Latest Report.

LONDON, May 30.

A communique from General Sir Douglas Haig says:—"The enemy's artillery has been very active during the

past twenty-four hours on selected portions of the front particularly between La Bassée canal and Arras. Particularly heavy bombardment took place in early morning against our front and support lines at Loos and continued intermittently throughout the day against all tactical points. The town and neighbourhood of Arras, as far as Neuville Saint Vaast, were also the scene of intermittent heavy concentrated bombardments. We replied effectively in some cases and silenced some hostile batteries. The enemy sprang mines in the Loos region without our defences. Reentrant, in the British line about Mametz and Epicourt, was the scene of artillery activity which was not serious. The front from Zillebeke to Hooge and the vicinity of Elverding were heavily shelled. North of Hooge our artillery made a breach in hostile parapet and destroyed machine gun emplacement. Our guns caused considerable damage to the enemy in addition to engaging hostile batteries. There have been no infantry actions in the last twenty-four hours. Much successful aerial work has been performed. Few German aeroplanes were seen.

Adjournment of Parliament.

LONDON, May 30.

Parliament will adjourn on Thursday until 20th June.

France.

French Report.

Violent Artillery Operations.

LONDON, May 30.

PARIS.—Last night's communique said:—"Left of the Meuse, the Germans, after intense bombardment with heavy calibre guns against our first and second lines between Avocourt and Cumieres, made two violent attacks; both failed, and the enemy suffered heavy losses. Enemy concentrations west of Hill 304 were dispersed. A powerful enemy attack between Morbomme and Cumieres emerging from Crow's Wood was smashed by our curtain of fire except on a front of three hundred metres, where the Germans gained a footing in the front line trench. There have been violent artillery operations East and West of Douaumont."

Italy.

Second Phase of Trentino Battle Begun.

LONDON, May 30.

Messages from Rome state that the Austrian offensive has everywhere been arrested, except in the centre of Asiago sector where the Austrians for six days incessantly attacked with extreme violence on a front of ten kilometres. No fewer than forty battalions took part in the attack and they made incredible sacrifices. Opinion is generally held that the first phase of the Trentino battle is now over and that the second phase is beginning. The Italians have evidently been strengthened all along the line.

Renewed Enemy Attacks.

LONDON, May 30.

ROME.—A communique says:—"On Saturday night and Sunday morning the enemy renewed furious sanguinary attacks on positions between the Adige and Arsa valleys. The attacks were constantly broken. There was an intense artillery duel in the Posina-Astico sector. An attack on our positions south of the Posina torrent was repulsed after a desperate struggle with considerable losses. On the Asiago plateau we are consolidating positions dominating the Asiago Basin. A brilliant counter-attack by the 141st Regt. rescued two batteries which were surrounded at Montemociagh, recovering every gun. There were only skirmishes in the Sugana valley, and artillery engagements on the rest of the front."

Turkey.

Fighting in Caucasus.

LONDON, May 30.

PETROGRAD.—A communique says:—"In the Caucasus fighting continues in the Revanduz region. Bodies of Kurds attacking our convoys were dispersed."

Bulgaria.

The King of Bulgaria.

Plots Against His Life.

LAHORE, May 30.

LONDON, May 29th.—The "Concordia" learns from Sofia that King Ferdinand has left there owing to plots against his life and gone to Monastir, where he is surrounded by German troops. He has long refrained from visiting the troops in the Ghevgeli sector.—("C. and M. Gazette.")

TELEGRAMS.

Greece.

Greek Loan Compromised.

LONDON, May 30.

The "Corriere D'Italia's" Athens correspondent states that the Kavalla customs receipts were ceded to a banking syndicate as a guarantee in respect of the coming internal loan. As Kavalla has to be evacuated by the Greeks the syndicate is asking for other guarantees, and the loan is compromised.—("Pioneer.")

BULGARS OCCUPY GREEK FORT.

Indignation in Greece.

King Urged to Break with Bulgaria.

LONDON, May 30.

Reuter's special correspondent in Macedonia says Greek popular indignation has been deeply stirred by the advance of Bulgarians to Demirhisar. The King has received shoals of telegrams urging an immediate breach with Bulgaria and joining in the Entente, while M. Venezelos is being exhorted to save Greece.

It is suggested, however, that the Bulgarians' move is defensive, not offensive and is due to alarm at the growing strength of the Allies. The occupation of Rupel Pass commanding the neck of the Struma Valley may really denote a shortening of defence upon the main gateways northward of the Struma Valley, Krivolak Pass, and the Babuna Pass.

Bulgarian Advance.

ATHENS.—The Bulgarians have also occupied Dragotina and Spatovo, and are reported to be marching on Kavalla.

Great Public Meeting Organised.

The "Times" correspondent at Salonika states that the first feeling aroused among the Greek population of Macedonia by the unopposed Bulgarian invasion was dumb consternation and grief indignation and alarm became predominant later.

At a preliminary meeting of the Liberty party adherents of the Government joined with the Venezelists in denouncing the policy that had thrown open the gates of Greek Macedonia to nations who were hereditary and implacable enemies. A great meeting is being organised at which representatives of both parties will move urgent resolutions.

According to a Reuter message from Athens the Venezelist papers appear with black borders. M. Venezelos, writing in the "Kyrix," asks "Who would have imagined the Greek army witnessing the Bulgarian flag replacing that of Greece? Is it for this that our mobinisation is maintained?"

EGYPT

British Occupation of Darfur.

its Importance.

ALLAHABAD, May 30.

LONDON, May 29th.—The "Times" Cairo Correspondent states that the occupation of El Fasher in reality more important than would at first appear, for it will lead to the final consolidation of the Anglo-Egyptian Sudan, Darfur being the only province within the Anglo-Egyptian sphere which had not yet been brought directly under the control of Khartoum. The campaign has been admirably conducted throughout, although the communications extended over 330 miles through a country without any proper means of transport. El Fasher was occupied on the day fixed by the original time table. The force engaged was purely Egyptian although commanded by British officers.

German Lying Story.

Reuter's Cairo correspondent quotes an official statement issued there mentioning that a German wireless sent out a lying story representing that the Sultan of Darfur was marching northwards driving the English before him.—("Pioneer")

Mesopotamia.

The Russian Cavalry in Mesopotamia.

Meeting with British Troops.

ALLAHABAD, May 30.

LONDON, May 29th.—A Petrograd message states that, according to the latest information received, the meeting of the Russian cavalry detachments with the British troops in Mesopotamia took place in a region where nobody expected it, namely on the southern roads which are almost impracticable. The junction was effected by the Cossacks, to whom General Baratoff gave a free choice of routes. When the British were informed which route had been chosen for this unexpected enterprise they regarded those brave cavalry men as irretrievably lost.—("Pioneer.")

Sick and Wounded From Mesopotamia.

Arrival at Lahore.

LAHORE, May 30.

Thirty-two sick and wounded from Mesopotamia arrived in Lahore a day or two ago. Among them were about half a dozen members of the Kut garrison who had been taken prisoners and exchanged after the surrender of the force. One man was a dool-bearer who had his leg amputated about four months ago by a shell, and another was a cook, who informed the doctor that he had very little chance of practising his art of late. The men from Kut are mostly suffering from emaciation and scurvy.

United States.

President Wilson's Speech.

LONDON, May 30.

WASHINGTON.—The first impression of President Wilson's speech is that the President was tentatively suggesting terms for ending the war, but many quarters apprehend that he merely stated great principles, for the establishment of which the United States was ready to join the world in a peace alliance after the war.

TELEGRAMS.

Lord Northcliffe's Paper.

Condemns President Wilson's Dangerous Phrases.

CALCUTTA, May 30.

A "Statesman" cable states:—The "Times" commenting on President Wilson's speech to the League to enforce peace says:—"His phrases are bringing him on to a dangerous ground." "We are bound to protest" writes Lord Northcliffe's organ, "against President Wilson's statement that Americans are not concerned with the cause and the objects of this war. We believe such an appearance of neutrality between right and wrong is profoundly repugnant to the best American opinion, besides conflicting with the principles upheld in Dr. Wilson's submarine notes. Dr. Wilson must not think that his refusal to judge the case of Belgium entitles him to mediate between her treacherous assailants, and her rightful defenders. We do not suggest that his action is prompted by political considerations, but we think it right to state clearly that the Allies are not disposed to allow the American domestic politics to intrude into their righteous quarrel. They firmly decline to admit the suggestion that their honourable war cannot be attributed to Germany's unprovoked aggression murder and outrage, and in such a quarrel they will listen to peace proposals only from their beaten foe."

Further slides have occurred in Gulebra. Cut in the Panama Canal and slight delay for deep-draught steamer is expected.

The death of Mr. James J. Hill the American Railway magnate is announced.

Germany.

A Berlin Claim.

LAHORE, May 30.

LONDON, May 29th.—Berlin claims that a submarine sank a Belgian lighter on the 26th May. ("C. and M. Gazette.")

FOOD SCARCITY IN GERMANY.

Rations Cut Down.

THUNDERSTORMS AND FLOODS DO MUCH DAMAGE

Potatoe Fields Swept Away.

LONDON, May 30.

The New Food Director in Germany is already cutting down the steady allowances enjoyed by the population. Meat ration in Berlin is now fixed at half a pound weekly. This it is obviously added is subject to weekly revision.

It is announced that the Food Committee will presently consider the question of communal feeding of the whole population.

German hopes are now fixed on the coming harvest which Government is describing in glowing terms but great thunderstorms in Saxony and elsewhere and floods have seriously damaged the young crops. Many potatoe fields have been swept away.

PATROGRAD.—The 1917 class is reporting to the colours.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

Heavy Monsoon Conditions in Arabian Sea.

SIMLA, May 30.

The Mail Steamer "Caledonia" which arrived at Bombay last night eight hours overdue reports having encountered extraordinary monsoon conditions in the Arabian Sea. The vessel struck a cyclone the day after leaving Aden which developed into a severe monsoon gale with very heavy seas. This subsided on the second day out from Aden, the voyage thereafter being smooth.

Calcutta.

Mrs. Besant to Visit Calcutta.

CALCUTTA, May 30.

Mrs. Besant will shortly pay a visit to Calcutta. She is expected to arrive on Friday, June 2nd.

Unjust and Unfair to Indian Trade.

CALCUTTA, May 30.

On the motion of Mr. H. S. Tripurankar Mudanar of Messrs. S. K. Banerjee and Co., the Malabar District Congress Committee, at its meeting held last evening, unanimously passed the following resolution in connection with the commercial deputation to Russia:—That this committee is of opinion that the action of the Madras Government in refusing to associate a non-official Indian in the proposed deputation to Russia as proposed by the South Indian Chamber of Commerce is unjust and unfair to the interests of Indian trade.

Charge Against a Russian Subject.

Crossing Tibetan Frontier.

CALCUTTA, May 30.

Mr. C. H. Grosse, Deputy Magistrate of Darjeeling, is engaged in hearing a case in which Sondup, a Russian subject, is charged with crossing Tibetan frontier into Tibet this month without permission, and a Tibetan is charged with having helped him. It is alleged that Sondup came to India on a pilgrimage and applied to the Deputy Commissioner, Darjeeling, for a pass for returning home. Being refused he was going without a pass

TELEGRAMS.

and was arrested near Gnatong with the second accused, who was helping him as his guide. The latter pleaded guilty and was convicted under the regulation of 1875, and fined Rs. 100. The former pleaded not guilty and the case was postponed.

The Governor of Bengal.

Hot-Weather Visit to Calcutta.

CALCUTTA, May 30.

Lord Carmichael arrived in Calcutta this morning on a brief visit and will depart on Friday afternoon. There are no important political functions connected with the visit. As usual during his hot weather visit to Calcutta His Excellency's time will be occupied by interviews granted to prominent men of various communities and interests. Lord Carmichael spends June in Darjeeling and leaves about the 30th June and reaches Calcutta on the 1st July. He leaves on the 6th for Dacca, which he reaches on the following day. His Excellency will be in Dacca during July and August, during the course of which he will probably pay a brief visit to Chitagon. His Excellency will spend the first week of September in Calcutta, and will then proceed on a short visit to Simla before his return to Darjeeling for the Puja period.

Youngmen Fired at by the Police.

While Attempting to Escape.

COMILLA, May 30.

A young man, son of a Munsiff, was arrested last night near the Railway Station. The Police fired while the young man was attempting to escape. He and two other persons who were coming to Comilla received gunshot wounds. One of the persons is lying in a precarious condition in the hospital. It is reported that the Police heard previously that the place near the railway station was appointed for paying money to the young man who threatened a money lender with his life if he would not pay Rs. 2000. The men who came to pay were arrested and subsequently discharged.

THE SHARKS OF JUTE RING.

Speculation in Jute.

A European Exposes State of Things.

CALCUTTA, May 30.

Mr. E. A. Gubbay, a jute broker, writes an interesting letter to the press protesting against the latest form of gambling in Bitha Bazar or Marwari speculation market which has succeeded the notorious cotton gambling craze. He writes:—"During the last two or three months some members of the Marwari community have devised an infallible system of becoming rich the system being nothing less than a colossal swindle under the guise of jute speculation. Gains have been so great that even some European jute brokers and shippers have unwittingly or unwittingly being made tools of these sharks of jute ring. If any one of your readers wish to have personal view of the pandemonium one has only to drive to a certain building in Cotton Street between 9 and 10 p.m. at night and the impression that will be made is not likely to be forgotten. Cotton gambling was hatched in this place and it was allowed to pursue its nefarious course until every section of public that was drawn into it lost heavily or was ruined by it. Under the present procedure taking the usual jute contract as basis 25 bales are entered in place of 250 brokerage being two pice instead of two annas the differences being paid weekly instead of monthly. Originally there were only fifteen jute sharks in the premises I have referred to. To-day every inch of space in every floor is occupied the number of shops have increased to over one hundred, and I believe that accommodation in the premises is more valuable than in Threadneedle Street, London. As a matter of fact, the public has caught the craze so effectually that there was a tremendous overflow and a new exchange had to be formed in Harrison Road with over 60 shops. A third exchange is contemplated and a fourth and a fifth will be formed before the end of the year if the craze is allowed to take its own natural course. Each shop has one telephone at least going incessantly but a great many of them have two or three. They have also large numbers of touts. For a long time methods of doing business were fairly straight. But with the increase in their earnings a desire to become rich quickly took a very strong hold on the gamblers. In place of true market figures fictitious price on settlement note was arranged, small commission being paid to the shippers to buy at four or five annas above the market last month. According to personal statement of one of the manipulators he bought one hundred and sixty nine thousand bales in Ritha Bazaar between Rs. 57-8-0 and Rs. 58. Proper rate for spot bale jute was Rs. 57 to Rs. 57-8. This particular manipulator brought between 7 and 8 thousand bales of spot jute from Rs. 57 right up to Rs. 58-8 higher prices being deliberately paid with a view to striking a high average settlement. The price has been invariably fixed on the last working day of the month. Every means of persuasion and coercion was exhausted on the part of several of the victims to ensure fair play, but this particular manipulator had his way. Encouraged by the success of the manipulator last month a ring was formed, about three weeks ago for swindling but on much more colossal scale. This time the ring which consists of several notorious people have bought up lakhs and lakhs of bales in Ritha Bazar. Proper shipment price to-day is between Rs. 53-8 and 54. But they paid Rs. 57 yesterday for the same stuff or several rupees above the market rate. It is notorious that these bales that are brought for settlement purposes are very seldom taken delivery of. They are invariably resold to original sellers at loss of buyers or if resale cannot be effected satisfactorily purchase is cancelled on pretext that the jute is not of good quality. I understand 10 lakhs of rupees is a conservative estimate of prospective gains of Bull ring this month". The writer concludes that all leading shippers have refused to participate in the scheme by buying bale jute or dealing with Bull ring. To defeat these operations he suggests two actions, the first is an agreement amongst all shippers not to buy for bullring, the second is by the Bengal Chamber of Commerce publishing at 3 p.m. on the 31st instant the actual market price of bale jute of quality. It would require some courage to go behind the statement.

TELEGRAMS.

Punjab

A Pleasant Drop in Temperature in Lahore.

LAHORE, May 30.

After 24 hours of very close and muggy weather the whole sky is being obscured by dust clouds. A dust storm occurred at Lahore on Monday evening accompanied by a few drops of rain. A steady breeze continued throughout the night and there was a very pleasant drop in temperature.

Theft in Police Sub-Inspector's House.

LAHORE, May 30.

A correspondent reports that the dacoity and murder which recently took place at Isakhel, Mianwali district in which the dacoits broke into the house of a Sub-Inspector of Police and caused death of some of his relations, has been traced to Bannu District. Six accused persons have been put on trial before Sultan Asad Jan, Additional District Magistrate, Mianwali, and three are yet absconding.

Bombay.

Weather in the Arabian Sea.

The S. S. "City of Exeter's" Experience.

BOMBAY, May 30.

The "City of Exeter", which arrived in Bombay Harbour this morning from Liverpool, also encountered cyclonic conditions in the Arabian Sea two days after leaving Aden. A lady passenger from the "Exeter" states that after passing the Red Sea they experienced great heat. On the night of the 27th instant they were caught in a cyclone accompanied by heavy rain. The vessel lowered her speed and steered slowly. The lady said that the Captain had told her that he had not experienced such weather during the last 30 years he had sailed on the Arabian Sea. Several smaller vessels sailing close also suffered heavily.

Nominated Members to Bombay Council.

BOMBAY, May 30.

The following have been nominated by the Government to be Additional Members of the Legislative Council of the Governor of Bombay:—Officials:—Messrs. P. R. Cadei and S. R. Arthur, Lieutenant Colonel Jackson, I. M. S. Messrs. G. F. Keatinge and H. S. Lawrence, Surgeon-General Lyons I. M. S., Messrs. F. G. Pratt, W. H. Sharp and Advocate General Mr. M. K. Jardine. Non officials:—Mr. Salebhooy Barodawalla, Dr. C. Fernandes, Messrs. J. D. Jenkins, Balakrishna S. Kamat, Lalubhai Samaldas, Khan Bahadur Firkus, Rao Sahab Naik, Sir Prathashankar Pattani, Rao Bahadur S. the, Mr. Pheroze Settna, Mr. Krishnadas Thakurdas, Rao Bahadur Tekchand Udhavdas, Rao Bahadur Narayan Vaidya.

Bombay Share Market.

BOMBAY, May 30.

The market in cotton showed a weak tone at close. Business is limited, and there is no special feature. Centrals declined to Rs. 2,135 and Standards to Rs. 1,220. Coraba Land and Mill shares declined to Rs. 1,320, and Crecentis to Rs. 115, Currimbhoy steady at Rs. 252½ and Davids improved to Rs. 477½. Fazulbhoy steady at Rs. 493¼ and Indore-Malwa steady at Rs. 270, Indian bleaching firm at Rs. 158½. Madhowji weak at Rs. 1,435, Swadeshi firm at Rs. 1,667½. In the Bank shares the Bank of Bombay is firm at Rs. 1,540, and the Bank of India at Rs. 70. In Miscellaneous shares Bombay Burmahs are steady at Rs. 905. Tata Iron and steel (ordinary) quiet at Rs. 175 and (deferred) at Rs. 695. Tramways steady at Rs. 253½, 3½ per cent. Government paper is quiet at Rs. 80 and small pieces at Rs. 80½ for buyers.

Sind.

The War League.

Meeting of Karachi Division

KARACHI, May 30.

At a meeting of the Karachi division of the War League, it was resolved that, in view of enquiries for over £60,000 received during the last three weeks, in answer to the League's offer to obtain free of charge British 5 per cent Exchequer bonds for those unable to secure the same, a letter be sent to the Press reporting what has occurred. It was also resolved that an application be made to London at once for a copy of the Kinema film "For the Empire" which, the Chancellor of the Exchequer has just announced, has been produced for the purpose of bringing home the effects of the war to all classes of the community and impressing upon them how vitally important it is that each individual should be prepared to lend his or her money to the State for the purpose of carrying on the war to a successful issue. The following further resolution was passed:—"Mr. Jamshed A. R. Mehta's offer to translate into Guzerati some of the War League literature and appeals for subscriptions to the British 5 per cent Exchequer bonds be gratefully accepted. The Committee will be glad to arrange for free distribution of such literature." Correspondence was read regarding the creation of divisions of the League at Tarn Taran, Ferozepur, Hyderabad (Sind) and Lahore, and it was resolved that the Committee should note with the greatest satisfaction the most valuable work done by the Punjab War News Association, Lahore. Full particulars of this work and the names of those who have helped so materially in carrying it forward should be published in the next issue of the War League Journal.

LATEST TELEGRAMS.

Racing Result.

LONDON, May 30.

The result of New Market, New Derby which is the substitute for Epsom Derby is as follows:—

- Finfinella. (1)
- Kwang Su. (2)
- Nassovian. (3)
- Ten ran. Won by a neck ahead.
- BETTING AT START:—
- 11 to 2 against Finfinella
- 3 to 1 against Kwang Su
- 11 to 2 against Nassovian

-:0:-

పూర్వకాలము ననుసరించి వ్యతిర్జ్ఞములనాన చేయు
 వలనన కర్మములను, వృత్తులను నియమింపబడింది అప్పటి
 కాలస్థితిని బట్టి రాజ్యమున కివి అంగములుగా నుండి
 ధర్మోచితముగా నుండెను. ఆయా జాతుల మను
 క్రమ పరీకారము జరుగుచుండెను. రాజు గాని వృత్తు
 లలో నొకవారికంటె ముఖ్యులనొకే ఆధిక్యత కలుగ వారని
 భించెను. కొన్నివృత్తుల నీవవృత్తులు గావలసిగాన్ని ఘనమైనవి
 గాని నెంచబడుచు వచ్చెను. బ్రాహ్మణజాతి అగ్రజాతిగాను
 శూద్రజాతి తక్కువగాను నెన్నబడుచు వచ్చెను. దీనిలనున్న
 రిమి గ్రహము వ్యవసాయము, విశుత్కర్యమునోయి వైద్యశాస్త్ర
 గలిగెను. వృత్తి భేదముల ననుసరించి జాతులు నిర్ణయమైనవి
 దుని యెక్కువ జాతివారిలో నొకరు తక్కువజాతివారి వృత్తి
 నవలంబించిన తన మర్యాదను నొకటిని యుపాహించుచు యును

